

Val- och demokratinämnden

§20

Dnr VN 2024-15

Fastställande av ny tidplan för utredningsuppdrag gällande ersättningsbestämmelser

Beslut

Val- och demokratinämnden antar tidplan för utredningsuppdraget gällande ersättningsbestämmelserna. Förslaget till ändrade ersättningsbestämmelser ska föreligga för val- och demokratinämndens första möte 2025. Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag om en grundlig översyn av ersättningsbestämmelserna ska följande frågor beaktas i utredningen: Årsarvodets utformning. Bestämmelser kring kommunal- och oppositionsråd samt gruppleddare i kommunfullmäktige med där till hörande beräkningsgrund för övriga ersättningar. Modell för att bestämma arvodets storlek för uppdrag i presidium, bolagsstyrelse samt kommunalförbundet sjukvård- och omsorg i Norrtälje. Ersättning för presidieuppdrag i råd och stiftelser och ersättningsregler för uppdrag utsedda av kommunfullmäktige. Utredning om ansvarsförsäkring till bolagsstyrelserna. Bestämmelser gällande restids- och reskostnadsersättning. Utifrån tidplanen och uppdragsbeskrivningen får kommunstyrelsekontoret i uppdrag att ta fram en detaljerad tidplan och presentera vid nämnden den 30 maj 2024 för att säkerställa att hela nämnden involveras i förankringen av förslaget till ändrade bestämmelser.

Sammanfattning av ärendet

Efter att Sveriges kommuner och regioner granskat förslaget till ersättningsbestämmelser för förtroendevalda i Norrtälje kommun har de funnit att delar av bestämmelserna strider mot gällande rättspraxis. Utifrån det faktum har kommunstyrelsekontoret i dialog med nämndens presidium tagit fram ett förslag till ny tidplan för utredningsuppdraget. Syftet är att det ska finnas en tydligt förankrad tidplan som säkerställer att hela nämnden är involverad i förankringen av utredningsuppdraget. Förslaget till ändrade ersättningsbestämmelser ska föreligga för val- och demokratinämndens första möte 2025.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderad tidsplan för ersättningsbestämmelser
Bilaga 1 §47 VDN Ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun 2023-2026(495630) (0)_TMP
Bilaga 2 Sveriges kommuner och regioners anteckningar vid genomgång av ersättningsbestämmelserna den 30 januari 2024

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bilaga 3 hfd-2017-ref.-28
Bilaga 4 Sammanställning av remissvar
Bilaga 5 föreslagna återremitterade ersättningsbestämmelser
Bilaga 6 Ersättningsbestämmelser uppräknade 2023

Beslutet ska skickas till

Stab- och planeringschef

Ordförande Val- och demokratinämnden

Administrativ chef

Beredningsansvar Val- och Demokratinämnden

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Mikael Forssander
Titel: Beredningsansvarig
E-post: Mikael.forssander@norrtalje.se

Till: Val- och demokratinämnden

Fastställande av ny tidplan för utredningsuppdrag gällande ersättningsbestämmelser

Förslag till beslut

- Val- och demokratinämnden antar tidplan för utredningsuppdraget gällande ersättningsbestämmelserna. Förslaget till ändrade ersättningsbestämmelser ska föreligga för val- och demokratinämndens första möte 2025.
- Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag om en grundlig översyn av ersättningsbestämmelserna ska följande frågor beaktas i utredningen:
  - Årsarvodets utformning.
  - Bestämmelser kring kommunal- och oppositionsråd samt gruppledare i kommunfullmäktige med där till hörande beräkningsgrund för övriga ersättningar.
  - Modell för att bestämma arvodets storlek för uppdrag i presidium, bolagsstyrelse samt kommunalförbundet sjukvård- och omsorg i Norrtälje.
  - Ersättning för presidieuppdrag i råd och stiftelser och ersättningsregler för uppdrag utsedda av kommunfullmäktige.
  - Utredning om ansvarsförsäkring till bolagsstyrelserna.
  - Bestämmelser gällande restids- och reskostnadsersättning.
- Utifrån tidplanen och uppdragsbeskrivningen får kommunstyrelsekontoret i uppdrag att ta fram en detaljerad tidplan och presentera vid nämnden den 30 maj 2024 för att säkerställa att hela nämnden involveras i förankringen av förslaget till ändrade bestämmelser.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Efter att Sveriges kommuner och regioner granskat förslaget till ersättningsbestämmelser för förtroendevalda i Norrtälje kommun har de funnit att delar av bestämmelserna strider mot gällande rättspraxis. Utifrån det faktum har kommunstyrelsekontoret i dialog med nämndens presidium tagit fram ett förslag till ny tidplan för utredningsuppdraget. Syftet är att det ska finnas en tydligt förankrad tidplan som säkerställer att hela nämnden är involverad i förankringen av utredningsuppdraget. Förslaget till ändrade ersättningsbestämmelser ska föreligga för val- och demokratinämndens första möte 2025.

Ärendet

Beskrivning

Val- och demokratinämnden beredde under våren 2023 ett förslag till ändrade ersättningsbestämmelser men kommunstyrelsen beslutade den 9 september 2023 att återremittera ärendet till nämnden för att göra en grundlig översyn i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i december 2022. Val- och demokratinämnden beslutade sedan 16 november 2023, § 47 att uppdra till Sveriges kommuner och regioner att genomföra en utredning av ersättningsbestämmelserna. Se bilaga 1,

Efter deras första granskning av förslaget framkom att delar av Norrtälje kommuns ersättningsmodell strider mot gällande rättspraxis. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens dom HFD 2017:28 är det inte möjligt att stapla arvoden från flera olika kommunala uppdrag för att därigenom komma upp i sysselsättningsgrad om 40 % och på sätt falla under reglerna som gäller för kommunalråd.

I Norrtälje kommuns ersättningsbestämmelser finns flera uppdrag som omfattas av ett årsarvode som är längre än 40 % sysselsättningsgrad. Av våra regler framgår att om man har ett årsarvode för uppdraget så har man inte rätt till samma ersättning som övriga fritidspolitiker. Det strider alltså mot gällande dom.

Givet att reglerna för årsarvodet behöver arbetas om så får det följdverkningar på hela ersättningssystemet. Därför behöver arbetet med utredningsuppdraget kring ersättningsbestämmelserna mer tid. För att det ska finnas en tydlighet när arbetet ska vara klart har kommunstyrelsekontoret i dialog med nämndens presidium tagit fram ett nytt förslag till tidplan. Enligt förslaget ska föreligga vid val- och demokratinämndens första möte 2025.

Förslaget har tagit hänsyn till det faktum att Europaparlamentsvalet ska genomföras i juni med påföljande efterarbete. Vidare föreslår kommunstyrelsekontoret att utifrån tidplanen och uppdragsbeskrivningen får kommunstyrelsekontoret i uppdrag att ta fram en detaljerad tidplan och presentera vid nämnden den 30 maj 2024 för att säkerställa att hela nämnden involveras i förankringen av förslaget till ändrade bestämmelser.

Vidare har förvaltningen också efterfrågat en närmare definition av begreppet grundlig översyn som kommunfullmäktige fattade beslut om i december 2022, KS 2023–1067. Det är centralt för det fortsatta utredningsarbetet för att det ska finnas tydlighet i vilka frågor som ska utredas.

Kommunstyrelsekontorets bedömning är att utredningen bör utgå från de synpunkter som framfördes av partierna i kommunfullmäktige när förslaget till ersättningsbestämmelser remitterades till dem inför att det skulle behandlas av val- och demokratinämnden. Se bilaga 4, remissvar från partierna i kommunfullmäktige. Remissvaren kan sammanfattas i fem punkter enligt nedan:

1. Bestämmelser kring kommunal- och oppositionsråd samt gruppleadare i kommunfullmäktige med där till hörande beräkningsgrund för övriga ersättningar.
2. Modell för att bestämma arvodets storlek för uppdrag i presidium, bolagsstyrelse samt kommunalförbundet sjukvård- och omsorg i Norrtälje.
3. Ersättning för presidieuppdrag i råd och stiftelser och ersättningsregler för uppdrag utsedda av kommunfullmäktige.
4. Utredning om ansvarsförsäkring till bolagsstyrelserna.
5. Bestämmelser gällande restids- och reskostnadsersättning.

Sammantaget ser kommunstyrelsekontoret att en stor del av det arbete som genomförts kan ligga till grund för utredningsuppdraget.

Lagkrav

Ersättningar till förtroendevalda regleras av kommunallagen.

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Utredningens medför merkostnader för juridiskt konsultstöd. Uppdraget belastar kommunstyrelsekontorets ram.

Förvaltningens analys och slutsatser

Utöver ovan anförda har kommunstyrelsekontoret inget ytterligare att framföra.

Tidplaner

Utredningsuppdraget genomförs under tidsperioden mars-december 2024.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Stabs- och planeringsavdelningen

Bilagor

Bilaga 1 – Val- och demokratinämndens beslut om uppdrag till SKR den 16 november, §47,VN 2022-31

Bilaga 2 – Sveriges kommuner och regioners anteckningar vid genomgång av ersättningsbestämmelserna den 30 januari 2024.

Bilaga 3 – Högsta förvaltningsdomstolens beslut, HFD 2017: 28

Bilaga 4 – Sammanställning av remissvar från partierna i kommunfullmäktige.

Bilaga 5 – föreslagna återremitterade ersättningsbestämmelser

Bilaga 6 – Gällande ersättningsbestämmelser

Beslut skickas till

Stab- och planeringschef
Ordförande Val- och demokratinämnden
Administrativ chef
Beredningsansvar Val- och Demokratinämnden

Val- och demokratinämnden

§47

Dnr VN 2022-31

Ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun 2023-2026 Beslut

1. Val- och demokratinämnden beslutar att anlita Sveriges kommuner och regioner för att genomföra en utredning av Norrtälje kommuns ersättningsbestämmelser för förtroendevalda.
2. Utredningen ska baseras på kommunfullmäktiges beslut av den 19 december 2022 om en grundlig översyn av ersättningsbestämmelserna.
3. Eventuella kostnader som uppkommer till följd av utredningen finansieras inom val- och demokratinämndens ram.
4. Utredningen ska återredovisas till Val- och demokratinämnden.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsekontoret har under våren 2023 tagit fram ett förslag till nya ersättningsbestämmelser utifrån det uppdrag som gavs i val- och demokratinämndens verksamhetsplan 2022. Kommunstyrelsen beslutade dock i september att återremittera ärendet till val- och demokratinämnden med motiveringen att göra en grundlig översyn i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i december 2022. Efter att kommunstyrelsen återremitterade ärendet har val- och demokratinämndens presidium diskuterat ärendets vidare hantering och förslaget är att anlita Sveriges kommuner och regioner för att genomföra utredningen.

Beslutsunderlag

Utredningsuppdrag gällande ersättningsbestämmelserna

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Conny Andersson (S) yrkar att utredningen ska återredovisas till val- och demokratinämnden.

Nils Matsson (M) yrkar att val- och demokratinämnden beslutar enligt kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtande.

Beslutsgång

Ordförande frågar om val- och demokratinämnden kan besluta i enlighet Nils Matssons (M) yrkande med Conny Anderssons (S) tilläggsyrkande och finner att val- och demokratinämnden beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Sveriges kommuner och regioner

Paragrafen är justerad

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Mikael Forssander
Titel: beredningsansvarig
E-post: Mikael.forssander@norrtalje.se

Till: Val- och demokratinämnden

Utredningsuppdrag gällande ersättningsbestämmelserna

Förslag till beslut

1. Val- och demokratinämnden beslutar att anlita Sveriges kommuner och regioner för att genomföra en utredning av Norrtälje kommuns ersättningsbestämmelser för förtroendevalda.
2. Utredningen ska baseras på kommunfullmäktiges beslut av den 19 december 2022 om en grundlig översyn av ersättningsbestämmelserna.
3. Eventuella kostnader som uppkommer till följd av utredningen finansieras inom val- och demokratinämndens ram.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Kommunstyrelsekontoret har under våren 2023 tagit fram ett förslag till nya ersättningsbestämmelser utifrån det uppdrag som gavs i val- och demokratinämndens verksamhetsplan 2022.

Kommunstyrelsen beslutade dock i september att återremittera ärendet till val- och demokratinämnden med motiveringen att göra en grundlig översyn i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i december 2022. Efter att kommunstyrelsen återremitterade ärendet har val- och demokratinämndens presidium diskuterat ärendets vidare hantering och förslaget är att anlita Sveriges kommuner och regioner för att genomföra utredningen.

Ärendet

Beskrivning

Kommunstyrelsekontoret påbörjade arbetet med revideringen av ersättningsbestämmelserna under sommaren 2022. Arbetet utgick från att göra bestämmelserna mer lättlästa och om möjligt minska behovet av att tolka texten. Vad gäller själva ersättningarna och formerna ingick de inte i uppdraget. Den 19 december 2022 fattade kommunfullmäktige ett nytt beslut om ersättning till gruppledarna och fastställde också ett antal principer om hur ersättningen till dessa ska räknas ut.

De nya arvodesnivåerna kom sedan under vårvinter 2023 att arbetas in i ersättningsbestämmelserna och förslaget skickades därefter ut på remiss till de politiska partierna som är representerade i kommunfullmäktige. Efter remissrundan inarbetades ett antal förändringar in i ersättningsbestämmelserna men det stod också klart att det finns ett behov av en större revidering av ersättningsbestämmelserna då det fanns skilda uppfattningar om hur olika uppdrag ska arvoderas. Förvaltningens förslag var därför att en större översyn skulle genomföras inför mandatperioden 2026–2030 och det fanns också förslag på vilka frågeställningar en sådan utredning skulle beakta.

Val- och demokratinämnden antog det förslag som förelåg nämnden i maj 2023 men kommunstyrelsen valde att återremittera ärendet i september för att genomföra en grundlig översyn av ersättningsbestämmelserna i enligt med kommunfullmäktiges beslut den 19 december. Under hösten har därefter förvaltningen tillsammans med presidiet diskuterat ärendets vidare hantering och förslaget är att anlita en extern konsult för att genomföra utredningen. Då Sveriges kommuner och regioner

(SKR) har stor erfarenhet och bred juridisk kompetens synes det lämpligt att anlita dem för att utföra uppdraget.

I dagsläget råder osäkerhet om uppdragets omfattning då endast initiala diskussioner förts med SKR och förvaltningen har avvaktat nämndens beslut i frågan men givet faktumet att ett stort förarbete har gjorts bör utredningen inte ta alltför lång tid. Någon närmare tidsplan är ännu inte heller satt men förvaltningens målsättning är att utredningen ska vara färdig under första halvåret 2024.

Lagkrav

Ej tillämpligt.

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Det finns i dagsläget ingen kostnadsuppskattning för uppdraget eftersom SKR formellt inte anlits ännu och därmed inte har kunnat bedöma uppdragets omfattning. Eventuella kostnader som uppkommer till följd av utredningsuppdraget föreslås finansieras inom val- och demokratinämndens ram. Utredningen finns inte inom nämndens ram och kan därmed innebära att det prognostiserade resultatet för nämnden kan komma att förändras jämfört med det som angavs i den ekonomiska månadsrapporten per sista oktober. Medel för ändamålet finns dock avsatta inom kommunstyrelsens ram varför eventuella kostnader som uppkommer till följd av uppdraget bör kunna hanteras inom ramen för nämndens bokslut.

Förvaltningens analys och slutsatser

Givet att det redan i dagsläget finns ett framtaget förslag till ersättningsbestämmelser och att samtliga partier har inkommit med synpunkter på förvaltningens förslag är som nämnts ovan bedömningen att själva utredningen inte bör bli alltför omfattande. Remissvaren visade att partierna är ense om flera delar av ersättningsbestämmelserna men att framför allt gruppleदारarvodena och i förläningen bestämmelserna kring kommunal- och oppositionsråd finns skilda uppfattningar kring. Detsamma gäller även själva beräkningsgrunden för ersättningar och ersättningen till nämndpresidierna, råd och stiftelser. Det faller sig därför naturligt att utredningen tittar närmare på dessa delar och jämför hur bestämmelserna ser ut för kommuner av motsvarande storlek men det är i dagsläget svårt att säga något närmare kring själva utredningen innan utredningen formellt har startat. Efter val- och demokratinämnden har fattat beslut om utredningens genomförande kommer förvaltningen att i samråd med nämndens presidium etablera former för utredningens genomförande.

Tidplaner

Utredningen ska presenteras snarast möjligt.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Stabs- och planeringsavdelningen

Bilagor

-

Beslut skickas till
Sveriges kommuner och regioner

Anteckningar vid samråd Staffan

- Inledningen: Man måste skilja på olika ersättningar och arvoden. Det är enbart vid arvoden som lika arvode ska ges för lika arbete. Lika arvode för lika uppdrag gäller vidare inte för kommunalråd, 4 kap. 17 § KL.
- Den definition som ges av begreppet förtroendevald stämmer inte överens med kommunallagens definition, 4 kap. 1 och 4 kap. 2 § KL. Utskott (utsett av nämnd) och fullmäktigeberedningar består av förtroendevalda, medan övriga kategorier inte stämmer överens med KL:s definition. Detta får betydelse vid utformningen av arvodesbestämmelserna.
- Att de förtroendevaldas arvoden och ersättningar ska bekostas av det kommunala organ som denne är ledamot i är en budgetfråga och bör inte tas in i ett arvodesreglemente.
- Ledamöter och ersättare i kommunala bolag är ej förtroendevalda och ska formellt inte regleras i kommunala arvodesreglementen. I stället ska beslut tas på bolagsstämma.
- Det finns många grupper som har årsarvoden i stället för sammanträdesersättning.
- Förtroendevaldas närvaro: Om den förtroendevalde inkallar en ersättare...Det blir fullmäktige eller nämnden som utser en ersättare, inte den förtroendevalde. Vilken ersättning denne ska få har ingen koppling till vilket avdrag den frånvarande ledamoten fått. Paragrafen är onödig.
- Ordförandena i nämnderna har en viss % av KSO:s arvode. Enligt rättspraxis, HFD 2017 ref. 28, kan en sådan konstruktion strida mot kommunallagen. I rättsfallet hade alla i nämndpresidierna fasta årsarvoden, men många av dessa låg inte i närheten av 40 % som anses vara en norm för när ett uppdrag tar en betydande del av heltid. Många av politikerna har i realiteten mycket låga arvoden, kanske t.o.m. lägre belopp än vad fritidspolitikerna får. Troligtvis är en del av presidieledamöterna att betrakta som fritidspolitiker.
- Styrelsearvodena i bolagen är OK, eftersom KL:s ersättnings- och arvodesregler inte gäller i aktiebolag. Ingenting hindrar att man samordnar ersättningsnivåerna.
- Val- och demokratinämnden eller val- och förtroendemannanämnden? (s. 11 och 12)
- Att partier fritt får fördela erhållet stöd till gruppleddare på fler personer är tveksamt. Det måste finnas ett uppdrag av fullmäktige att falla tillbaka på.
- Att gruppleddare eller vice gruppleddare som även har uppdrag i KS inte erhåller något ytterligare arvode, men att detta inte gäller om man har uppdrag i annan nämnd är svårförståeligt.
- Vad menas med att gruppleddare i fullmäktige som har uppdrag i nämnd eller styrelse har möjlighet att erhålla ersättning för dessa uppdrag upp till en sammanlagd ersättning om 90 % av KSO:s arvode? Jfr p. ovan.
- Förtroendevald som erhåller ett samlat arvode på lägst 40 % av KSO:s arvode benämns kommunalråd. Om sådan förtroendevald sitter i opposition skall denne benämnas oppositionsråd. Detta strider mot HFD 2017 ref. 28. Uppdragen ska inte räknas ihop.
- Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg i Norrtälje: Alla ledamöter har så små arvoden att de ska betraktas som fritidspolitiker.

HFD 2017 ref. 28

En kommuns beslut om arvoden har ansetts strida mot bestämmelsen i 4 kap. 12 § kommunallagen om att förtroendevalda har rätt till ersättning för arbetsinkomst och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget.

4 kap. 12 § kommunallagen (1991:900)

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 1 juni 2017 följande dom (mål nr 4176-15).

Bakgrund

Förtroendevalda ledamöter och ersättare i en kommun, som inte innehar ett uppdrag på heltid eller en betydande del av heltid, har enligt kommunallagen (1991:900) rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget. Kommunfullmäktige ska besluta enligt vilka grunder ersättningen ska betalas.

Enligt bestämmelser om ersättning till förtroendevalda som kommunfullmäktige i Lunds kommun beslutat uppbär ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande i en kommunal nämnd årsarvoden med olika belopp enligt en tabell. För den som uppbär årsarvode utgår inte ersättning för förlorad arbetsinkomst för att delta i nämndens sammanträden eller i de andra verksamheter som omfattas av årsarvodet.

L.H. överklagade beslutet och yrkade att beslutet skulle upphävas i de delar det avser att förtroendevalda med årsarvoden undantas från rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Förvaltningsrätten fann att hel- och deltidsuppdrag i regel ersätts med årsarvoden. Vid vilken nivå sådant arvode ska utesluta rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst är upp till varje kommun att avgöra. Förvaltningsrätten fann mot denna bakgrund att det saknades grund att upphäva beslutet och avlog därmed överklagandet.

Kammarrätten upphävde förvaltningsrättens dom och kommunens beslut och menade att kommunen hade gått för långt i sin tolkning av vad som kan anses vara en betydande del av heltid. Kammarrätten fann att kommunens beslut strider mot kommunallagen i de delar som innebär att alla förtroendevalda med årsarvoden undantas från rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst, eftersom bestämmelserna omfattar förtroendevalda som inte kan anses fullgöra sitt uppdrag på betydande del av heltid.

Yrkanden m.m.

Lunds kommun yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens dom och fastställa kommunfullmäktiges beslut. Kommunen anför bl.a. följande.

Uttrycket ”betydande del av heltid” är inte definierat i lagen. I förarbetena anges en naturlig gräns för när rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst upphör vara vid uppdrag som omfattar ca 40 procent av heltid. Vad bedömningen är tänkt att relateras till har det dock inte lämnats några besked om. Förtroendevalda är inte anställda och det finns därför inte något arbetstidsmått eller någon annan liknande faktor som kan användas. I praktiken är det därför upp till fullmäktige att själv bestämma den närmare gränsen för vad som är betydande del av heltid.

Utgångspunkten för bedömningen av om ett förtroendeuppdrag är på betydande del av heltid eller inte får sökas i hur fullmäktige har definierat uppdragen för de förtroendevalda. Av ersättningsbestämmelserna framgår vilka uppgifter som ingår i uppdraget och att de uppdrag som ordföranden m.fl. innehar i avsevärd mån är mer omfattande än uppdragen för övriga nämndledamöter. Kommunen har gjort bedömningen att den utpekade kategorin förtroendevalda anses fullgöra sina uppdrag på mer än betydande del av heltid och att de därför inte har rätt till förlorad arbetsinkomst. Utifrån lagstiftningen går det inte att påstå att kommunen genom de antagna bestämmelserna har förvägrat de fast arvoderade förtroendevalda en rätt som de lagligen har.

L.H. anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

En förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, oppositionsråd eller annan benämning som fullmäktige bestämmer. Någon sådan benämning har inte införts för de aktuella uppdragen. Begreppet betydande del av heltid åsyftar kommunalråd eller politiker med motsvarande uppdrag.

De årsarvoderade fritidspolitikernas arvoden är mycket begränsade. De av kommunen antagna arvodesbestämmelserna riskerar att medföra att den förlorade arbetsinkomsten för årsarvoderade fritidspolitiker blir betydligt högre än årsarvodet, vilket medför att vissa medborgare är förhindrade att åta sig uppdrag av ekonomiska skäl.

Att årsarvoderade fritidspolitiker undantas från rätt till ersättning är en kvarleva från den tid då det var frivilligt att ge fritidspolitiker ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Någon gräns för vad som ska betraktas som en betydande del av heltid har aldrig fastställts av fullmäktige. Detta bekräftas också av att resonemang kring en sådan gränsdragning helt saknas i beslutsunderlagen.

Sveriges Kommuner och Landsting har avgett yttrande i målet och anför bl.a. följande.

Ett kommunalt förtroendeuppdrag är normalt inte så preciserat att det går att utläsa i ett reglemente eller liknande hur lång tjänstgöringstid uppdraget omfattar. Det ligger delvis i uppdragets natur att det alltid finns en viss osäkerhet om tidsåtgången för ett visst uppdrag. Normalt är det i kommunens arvodesreglemente som uppdragets omfattning regleras. Detta görs utifrån hur uppdraget i procent förhåller sig till ett kommunalrådsarvode. Det blir då måttet på uppdragets omfattning. Normalt finns ett fullmäktigebeslut som genom uppräknig av uppgifter fastställer vad som ska ingå i t.ex. kommunalrådsuppdraget eller ett ordförandeuppdrag. Då kan ibland också anges om uppdraget ska fullgöras på heltid, alternativt viss procent av heltid. När det gäller ersättningarnas storlek har lagstiftaren tillåtit att kommuner och landsting i stor utsträckning får använda sig av schabloner inom ramen för lagens skälighetsbegrepp vid beslut om storlek på arvoden och ersättningar.

När det gäller var gränsen bör gå mellan fritidspolitiker och yrkespolitiker finns det förarbetsuttalanden som alltjämt får anses giltiga. Där anförs att heltidsuppdrag och de mer omfattande deltidsuppdragen från ersättningssynpunkt bör jämföras med ett vanligt arbete och att ett sådant arbete visserligen kan leda till ändrade inkomstförhållanden men knappast i vedertagen mening förlorad arbetsförtjänst (prop. 1982/83:97 s. 24 f.). Förarbetsuttalandet bör tolkas så att de grupper av förtroendevalda som kan omfattas av kategorin betydande del av heltid har uppdrag av sådan omfattning att det normalt medför att den förtroendevalde måste vara helt eller delvis tjänstledig från sin anställning för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Detta antyder att deltidsuppdragen måste vara tämligen omfattande för att kunna ingå i kategorin betydande del av heltid.

Det ligger också nära till hands att tolka förarbetsuttalandet som att de vilkas uppdrag når upp till eller överstiger betydande del av heltid förväntas erhålla fasta årsarvoden som ska vara så pass höga att de inte ska behöva någon ersättning för förlorad arbetsinkomst. De gränsdragningsfrågor som uppkommer får avgöras av kommunerna och landstingen. Sannolikt kan gränsen inte sättas hur lågt som helst eftersom rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst då skulle bli tämligen urholkad.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

Frågan i målet är om kommunens bestämmelser om att ledamöter med årsarvoderade ordförandeuppdrag vägras ersättning för förlorad arbetsinkomst och ekonomiska förmåner strider mot kommunallagen.

Den rättsliga regleringen m.m.

I 4 kap. kommunallagen finns regler om förtroendevalda.

Av definitionen i 1 § framgår att med förtroendevalda avses bl.a. ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer. En förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, landstingsråd, oppositionsråd eller annan benämning som fullmäktige bestämmer.

Förtroendevalda har enligt 12 § rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid. Av 13 § följer att fullmäktige ska besluta om grunderna för ersättning enligt 12 §.

Någon rätt att få arvode för ett förtroendeuppdrag finns inte i kommunallagen men om fullmäktige beslutar att arvode ska utgå ska arvodet enligt 15 § bestämmas till lika belopp för lika uppdrag. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller betydande del av heltid.

Av 10 kap. 8 § första stycket 4 kommunallagen framgår att ett överklagat beslut ska upphävas om beslutet strider mot lag eller annan författning.

En möjlighet för kommuner att ge ut ersättning för förlorad arbetsförtjänst infördes 1983. Motivet var främst att förbättra möjligheterna att rekrytera nya förtroendevalda. I förarbetena till lagstiftningen uttalas att heltidsuppdrag och de mer omfattande deltidsuppdragen från ersättningssynpunkt bör jämföras med ett vanligt arbete. Ersättning för faktiskt förlorad arbetsförtjänst bör därför inte omfatta mera betydande årsarvoden. Vad gäller gränsdragningsproblemen uttalas att en bestämd gräns bör dras som motsvarar deltidsuppdragets omfattning jämfört med heltidsuppdrag. En naturlig gräns kan därvid vara vid uppdrag som omfattar minst 40 procent av heltid. Variationer kring en sådan gräns kan emellertid motiveras av lokala förhållanden eller av det särskilda fallet. Gränsdragningsfrågorna bör få avgöras av kommunerna själva (prop. 1982/83:97 s. 24 f.).

Mot bakgrund av att det blivit allt svårare att rekrytera och behålla personer i olika förtroendeuppdrag – inte minst privatanställda – infördes 1992 obligatoriska regler om ersättning för förlorad arbetsinkomst grundat på det frivilliga systemet. I förarbetena uttalas att ingen medborgare bör av ekonomiska skäl behöva avstå från ett kommunalt förtroendeuppdrag. Kommunerna bör ha stor frihet att själva utforma ersättningssystem inom ramen för obligatoriet. Samtidigt bör reglerna tillförsäkra de förtroendevalda en skälig kompensation för vad de kan gå miste om när de fullgör sina uppdrag. Liksom tidigare bör heltidsuppdrag och deltid-

uppdrag som betalas med betydande arvoden från ersättningssynpunkt jämföras med vanliga anställningar. Den uppfattning som fördes fram i prop. 1982/83:97 (s. 24 f.) har fortfarande aktualitet. Kommunerna bör själva få bestämma om den närmare gränsdragningen mellan deltidsuppdrag av olika omfattning som behövs för att precisera rätten till ersättning (prop. 1990/91:117 s. 65 ff.).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Av de aktuella ersättningsbestämmelserna framgår att till en ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och kommunens nämnder utgår årsarvode. Vilka arbetsuppgifter som omfattas av arvodet framgår av en för de olika nämnderna gemensam förteckning.

Årsarvodet framgår av en tabell där nämnderna delats in i fem grupper med olika ersättningsnivåer i fallande skala. Ordföranden erhåller 100 procent av detta belopp medan vice ordföranden och 2:e vice ordföranden erhåller 40 respektive 50 procent av beloppet. Ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande som uppbär årsarvode har inte rätt till förlorad arbetsinkomst för att delta i nämndens sammanträden eller i de verksamheter som enligt förteckningen omfattas av årsarvodet.

Av ersättningsbestämmelserna framgår vidare att de fem kommunalråden/oppositionsråden erhåller årsarvoden på 607 200 kr med vissa tillägg för ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen.

Som framgått har enligt kommunallagen förtroendevalda som inte fullgör ett uppdrag på heltid eller betydande del av heltid rätt till skälig ersättning för förlorad arbetsinkomst och andra ekonomiska förmåner. Det åligger kommunfullmäktige att besluta enligt vilka grunder ersättningen ska betalas och närmare bestämma vilka uppdrag som ger rätt till ersättning. En naturlig gräns har enligt förarbetena till lagstiftningen ansetts gå vid uppdrag som omfattar minst 40 procent av heltid.

Kommunens ersättningsbestämmelser innehåller inte några uttryckliga uppgifter om vad som anses vara uppdrag på heltid eller betydande del av heltid. Förtroendevalda som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska enligt kommunallagen ha benämningen kommunalråd, oppositionsråd eller annan benämning som fullmäktige bestämmer. Såvitt framgår har några sådana särskilda benämningar inte införts för de nu aktuella ordförandeuppdragen.

Lunds kommun motiverar sin uppfattning att uppdragen utförs på betydande del av heltid med att de uppgifter som åligger ordföranden, vice ordföranden och 2:e vice ordföranden är betydligt mer omfattande än uppgifterna för övriga ledamöter i nämnderna. Bedömningen av om ett uppdrag är på betydande del av heltid bör

emellertid göras i jämförelse med ett heltidsuppdrag (se prop. 1982/83:97 s. 24). Enligt Högsta förvaltningsdomstolens uppfattning måste med heltidsuppdrag i detta sammanhang förstås ett förtroendeuppdrag på heltid inom kommunen. Vid en jämförelse mellan årsarvodena för de aktuella uppdragen och de arvoden som kommunalråd/oppositionsråd erhåller kan konstateras att skillnaderna är avsevärda. Endast den ersättning som utgår till den högst arvoderade fritidspolitikern, kommunfullmäktiges ordförande, kan sägas närma sig 40 procent av det arvode som utgår till de förtroendevalda som utför sitt uppdrag på heltid.

En kommun har visserligen en betydande frihet att bestämma det ersättningssystem som ska tillämpas i kommunen. De tvingande reglerna om förtroendevaldas rätt till skälig ersättning för förlorad arbetsförtjänst sätter emellertid gränser för kommunens handlingsutrymme i detta avseende. Ett ersättningssystem som utesluter en förtroendevalds rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst och andra ekonomiska förmåner vid fullgörande av ett uppdrag som uppenbarligen inte omfattar betydande del av heltid kan inte anses vara förenligt med lagstiftningen.

Högsta förvaltningsdomstolen finner i likhet med kammarrätten att kommunens ersättningsbestämmelser strider mot kommunallagen i de delar som innebär att alla förtroendevalda med årsarvoden undantas från rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst och andra ekonomiska förmåner. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Melin, Almgren, Nord, Bull* och *Classon*. Föredragande var justitiesekreteraren Maria Norrman.

Förvaltningsrätten i Malmö (2014-12-18, Bratt):

Bestämmelser om ekonomiska förmåner till förtroendevalda finns i 4 kap 12, 12 a, 12 b och 13 §§ kommunallagen. I 12 § stadgas följande. Förtroendevald har rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller betydande del av heltid. I 13 § stadgas att fullmäktige ska besluta enligt vilka grunder ersättning enligt 12 – 12 b §§ skall betalas.

Förklaringen till bestämmelsen i 12 § står att finna i att heltids- och deltidsuppdrag regelmässigt ersätts med årsarvoden. I förevarande fall har kommunen bestämt uppdrag som ska ersättas med årsarvoden. Vid vilken nivå sådant arvode ska utesluta rätt till ersättning för förlorade arbetsinkomster och ekonomiska förmåner är i stort sett upp till en kom-

mun att avgöra. Förvaltningsrätten finner inte framgå att Lunds kommuns beslut i detta avseende strider mot kommunallagen i sådan mån att grund för att upphäva beslutet i enlighet med 10 kap. 8 § kommunallagen föreligger. Då inte heller annan grund för detta visats föreliggande ska överklagandet avslås. – Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Kammarrätten i Göteborg (2015-06-15, Adjungerade ledamoten Rapphed och de särskilda ledamöterna Hegen och Persson):

Varför ersätts inte kommunala yrkespolitiker för inkomstförlust?

År 1983 infördes en frivillig möjlighet för kommunerna att ersätta förtroendevalda, som varken arbetade heltid eller betydande del av sådan (nedan kallade fritidspolitiker), för inkomstförlust. Orsaken till att yrkespolitiker undantogs från möjligheten att få inkomstförluster ersatta var att man såg en risk med att två likställda hel- eller deltidsanställda förtroendevalda skulle få olika ersättningar på grund av lönesättningen i de yrken som de lämnat vid tillträddandet av politikeruppdraget. Man ansåg inte heller att det var naturligt att tala om inkomstförluster för dessa förtroendevalda som i och med tillträddandet av den politiska tjänsten bytte yrke (prop. 1982/83:97 s. 24).

Gränsen mellan deltidsarbetande yrkespolitiker och fritidspolitiker

I förarbetena till lagändringen 1983 uttalades att en naturlig gräns för vilka deltidsarbetande förtroendevalda som inte skulle få ersättning för förlorad inkomst kunde vara de med uppdrag som omfattade minst 40 % av heltid. Man påpekade dock att kommunerna utifrån lokala förhållanden och omständigheterna i det särskilda fallet kunde besluta om variationer kring gränsdragningen. Det angavs att det är uppdrag med mera betydande helårsarvoden som skulle utesluta möjligheten att få ersättning för inkomstförluster. (prop. 1982/83:97 s. 24–25).

När det, genom lagändring år 1992, blev obligatoriskt för kommunerna att ersätta fritidspolitiker för inkomstförluster saknades uttalanden i förarbetena om var gränsen gick för vilka förtroendevalda med deltidsuppdrag, som hamnade utanför skyddslagstiftningen. Syftet med den nya lagstiftningen var att öka möjligheten för bl.a. privatanställda att engagera sig politiskt. Kretsen, som räknades som fritidspolitiker i den nya lagen, borde därför, enligt kammarrättens mening, inte vara snävare än i lagstiftningen från 1983. Den nu gällande bestämmelsen från år 2002 innebar ingen ändring i dessa delar.

Det är kammarrättens uppfattning att förarbetsuttalandena till 1983 års lagstiftning fortfarande ger vägledning vid gränsdragningen mellan yrkespolitiker och fritidspolitiker i frågan om ersättning för inkomstförlust.

Ett problem i förevarande mål är att i de ifrågasatta ersättningsbestämmelserna endast anges hur stora årsarvoden som skall utgå för vissa uppdrag, men inte vilken tid som de förtroendevalda beräknas lägga ner på dem. Frågan blir då om man utifrån uppgifter om arvodens storlek kan avgöra vilken tid som kan förväntas gå åt för uppdragen? Först då kan man jämföra mot lagens föreskrifter om ”heltid eller betydande del av heltid”. Kammarrätten återkommer i den frågan nedan.

Vad betyder heltid och betydande del av heltid?

För att avgöra var gränsen går mellan yrkespolitiker och fritidspolitiker, som ska få inkomstförluster på grund av uppdraget ersatta, måste man först tolka begreppet heltid i kommunallagen. Vad som avses med heltid kan variera mellan olika arbetsgivare och branscher.

I flera andra kommuner synes man ha definierat begreppet heltid som uppdragstiden för den heltidsanställda kommunstyrelseordföranden. En metod för att utifrån arvoderingen få en uppfattning om tjänstgöringsgraden för ett förtroendeuppdrag kan då vara att jämföra arvodet för uppdraget med kommunstyrelseordförandens arvode. Kvoten däremellan kan ge viss ledning för bedömningen av tjänstgöringsgraden för den förtroendevalde.

För att avgöra om Lunds ersättningsbestämmelser, i de delar som avser vilka förtroendevalda som är undantagna från rätt till ersättning för inkomstförlust, strider mot kommunallagen är det tillräckligt att kontrollera om de träffar någon förtroendevald, som i enlighet med kommunallagen borde få ersättning för utebliven inkomst.

Det uppdrag som har lägst årsarvode, enligt det överklagade beslutet, är det som vice ordförande i Överförmyndarnämnden i Lunds kommun. Årsarvodet för detta uppdrag är 16 080 kr. Med ovan beskriven beräkningsmodell skulle vice ordföranden i Överförmyndarnämnden i Lunds kommun ha en mycket låg tjänstgöringsgrad. Även arvodets storlek i sig talar starkt mot att uppdraget förväntas uppta en betydande del av den förtroendevaldes tid.

Ett årsarvode om 16 080 kr kan knappast, vare sig i normalt språkbruk eller vid tolkning av kommunallagen, anses vara ett betydande årsarvode. Det är, enligt kammarrättens mening, tydligt att en vice ordförande i Överförmyndarnämnden i Lunds kommun inte har ett uppdrag på betydande del av heltid. Detta till trots är personen, genom det överklagade beslutet, utestängd från möjligheten att få eventuella inkomstförluster på grund av uppdraget ersatta.

Kammarrättens slutsats

Kammarrätten anser att Lunds kommun har gått för långt i sin tolkning av vad som kan anses som en betydande del av heltid. Skyddslagstiftningen i 4 kap. 12 § kommunallagen är tvingande. Reglementet i ”Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda i Lunds kommun 2015-2018” strider mot kommunallagen i de delar som innebär att alla förtroendevalda med årsarvoden undantas från rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst, eftersom bestämmelserna omfattar förtroendevalda som inte kan anses fullgöra uppdrag på betydande del av heltid. Överklagandet ska bifallas och kommunfullmäktiges beslut att anta föreskrifterna ska upphävas.

– Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom samt Kommunfullmäktige i Lunds beslut av den 28 augusti 2014, § 142, i de delar som innebär att förtroendevalda med årsarvoden undantas från rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Kammarrättslagmannen *Grankvist* och kammarrättsrådet *Petersson* var skiljaktiga och anförde:

Målet handlar om vilken omfattning uppdragen som ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande har i de berörda organen i Lunds kommun. I den mån uppdragen omfattar mindre än en betydande del av heltid har de förtroendevalda, enligt 4 kap. 12 § kommunallagen, rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster som de förlorar på grund av sina uppdrag. I annat fall har de det inte.

Det saknas vägledande rättspraxis avseende de gränsdragningsfrågor som aktualiseras i målet.

I förarbetena till kommunallagstiftningen har en naturlig gräns för när rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst upphör ansetts vara vid uppdrag som omfattar omkring 40 procent av heltid. Vad bedömningen är tänkt att relateras till har det dock inte lämnats några besked om. Förtroendevalda är inte anställda och det finns därför inte något arbets-tidsmått eller någon annan liknande mätbar faktor som kan användas.

Svaret kan inte heller sökas genom en jämförelse mellan arvoden för olika förtroendevalda i en kommun. För det första finns det över huvud taget inte någon skyldighet för kommunerna att betala arvoden till de förtroendevalda. För det andra finns det, för de kommuner som väljer att betala arvoden, inte några regler om hur stora dessa ska vara. Det enda som regleras i 4 kap. 15 § kommunallagen är att om fullmäktige beslutar att arvode ska betalas, ska detta bestämmas till lika belopp för lika uppdrag. För det tredje gäller dock inte denna princip för förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid.

I stället får svaret sökas med utgångspunkt i hur fullmäktige har definerat uppdragen för de förtroendevalda. I detta fall har kommunfullmäktige i ett flertal punkter närmare angett vilka uppgifter som ingår i uppdraget för den som är ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande i respektive kommunalt organ. Deras uppdrag är därigenom i avsevärd mån mer omfattande än uppdragen för övriga ledamöter i samma organ, som inte har dessa uppgifter. Lunds kommun har, vid utformningen av de överklagade bestämmelserna om ersättning, gjort bedömningen att den förstnämnda kategorin av förtroendevalda har sådana uppgifter att de anses fullgöra sina uppdrag på mer än en betydande del av heltid och att de därför inte har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst med stöd av bestämmelsen i 4 kap. 12 § kommunallagen.

L.H. har inte före klagotidens utgång hänvisat till några omständigheter som gör att det finns anledning att underkänna kommunens bedömning härvidlag. Det är således inte visat att kommunfullmäktiges beslut ska upphävas på någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § första stycket kommunallagen. Överklagandet ska därför avslås.

Sammanställda svar efter remiss av Ersättningsbestämmelser för förtroendevalda i Norrtälje kommun

Tillvägagångssätt vid remiss av ersättningsbestämmelserna

Förslaget till nya ersättningsbestämmelser för förtroendevalda har varit på remiss från den 30 mars till den 17 april 2023. Remissen sändes ut samtliga partier representerade i kommunfullmäktige och alla valde att svara.

Syftet med remissen var att få återkoppling på förslaget till nya ersättningsbestämmelser inför att kommunfullmäktige ska behandla förslaget.

I sammanställningen i tabell 1 redogör vi kortfattat för inkomna synpunkter och kommentar om hantering av synpunkterna. Kommunstyrelsekontoret har genomgående valt att beakta de faktiska förslag som ställts och inte kommenterat yttrande om olika frågeställningar som bör beaktas eller belysas.

Sammantagna synpunkter

Sammantaget finns det en tydlig skillnad mellan de styrande partierna och de i opposition där båda grupperna kunde se ett behov av en översyn men där förstnämnda partier önskar se en oberoende översyn inför mandatperioden 2026–2030 medan oppositionspartierna var av åsikten att förändringarna skulle implementeras inom ramen för denna översyn. Det partierna primärt ser ett behov i att förändra gällde formerna för gruppledarnas och presidiernas arvode samt ersättningarna till ledamöterna i direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg. Sammantaget önskar också flera av partierna att det av själva bestämmelserna ska framgå att de ska revideras inför varje mandatperiod. Vidare är samtliga partier ense om att partiernas gruppleddare i kommunfullmäktige ska erhålla ett arvode för sitt uppdrag och det finns en majoritet för principen att en förtroendevald kan få ersättning från flera olika uppdrag och därmed stapla ersättningar. Avslutningsvis ifrågasätter inte heller något parti systemet med årsarvode respektive grundarvode.

Förslag till förändrade gruppleddararvoden

Centerpartiet föreslår i sitt remissvar att partierna tilldelas ett arvode om 5% per mandat i kommunfullmäktige, oavsett om de sitter i majoritet eller opposition, som de kan använda för att arvoda sina partiföreträdare under förutsättning att inget uppdrag överstiger 100% av helarvodering. Centralt i deras förslag är också att ersättningssystemet inte baseras på kommunstyrelsens ordförande utan på 100 % av ett statiskt helarvode. Beloppet för detta helarvode presenteras inte närmare i partiets yttrande men syftet är att skapa ett mer transparent arvoderingsystem och möjliggöra för en kommunstyrelseordförande som inte är arvoderad till 100 %.

Miljöpartiet föreslår i sitt yttrande över remissen att varje parti får en ersättning om 20 % plus 4% per mandat upp till maximalt 50 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode för att arvode sitt partis gruppleddare. Det skulle i praktiken innebära att partierna skulle få ersättning för maximalt 7 mandat. Socialdemokraterna delar denna uppfattning men har i sitt remissyttrande inte valt att föreslå något tak för ersättningen. Vänsterpartiet framför i sitt yttrande en liknande modell men där ersättning betalas ut endast till partier som inte har kommunal- eller oppositionsråd för att de ska kunna arvoda sina företrädare. Vänsterpartiets förslag är att ersättningen är 20 % av kommunstyrelsens ordförande.

Liberalerna menar att ett golv ska införas i nuvarande ersättningsbestämmelser för arvoden till gruppledarna om 40 % för de styrande partierna och 20 % för oppositionspartierna. Alltså att man fick ett minsta mandatbundet stöd om 4 mandat. Enligt nuvarande mandatfördelning skulle det innebära att ersättningen höjdes för Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Syftet är att samtliga gruppleddare ska få bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag och spegla de regler som gäller för de politiska sekreterarna. Vidare menar partiet att respektive parti endast ska kunna arvodera en gruppleddare även om deras mandatstöd skulle möjliggöra detta.

Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna har inte anfört några förslag till förändring av nuvarande gruppleddararvoden.

Förändrade beräkningsgrunder för nämndpresidiernas ersättning.

Centerpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet framför i sina yttrande förslag på en förändrad modell för hur ersättningen till nämndpresidierna sker. De framför att det är en otydlig i hur dessa sätts och om de står i relation till uppdragets faktiska arbetsbörda.

Kommunstyrelsekontorets kommentar

Som nämnts ovan finns det en tydlig skillnad kring partiernas yttranden beroende på om partiet sitter i styret eller oppositionen. Av central vikt för att genomföra eventuella större förändringar av nuvarande ersättningsystem krävs att en majoritet kan uppnås i kommunfullmäktige för en sådan förändring. Från oppositionspartiernas sida finns det inte ett samlat förslag kring hur ersättningen av gruppleddarna ska ersättas medan nuvarande ersättningsystem har stöd av de styrande partierna i kommunfullmäktige.

Från kommunstyrelsekontorets som förvaltning kan se att det finns ett behov av att genomföra en större översyn av bestämmelserna vad gäller de delar som gäller gruppleddarnas och presidiernas ersättning (och då framför allt ersättningen till kommunalförbundet Sjukvård- och Omsorg). En annan fråga som en sådan översyn bör utreda närmare är förhållandet mellan sysselsättnings- och ersättningsgrad. I nuvarande bestämmelser stipuleras inte hur mycket tid respektive uppdrag förväntas innebära utan etablerad praxis i Norrtälje kommun är ersättningsnivån förväntas motsvara sysselsättningsgraden. Det enda partiet som lyfter detta faktum inom ramen för sitt yttrande någon högre utsträckning är Vänsterpartiet. Det är dock centralt att utreda frågan närmare då SKR:s definition av kommunalråd bygger på en definition av sysselsättningsgrad snarare än ersättningsnivå. Vad det innebär i praktiken är att en förtroendevald som erhåller 40 % ersättning av kommunstyrelsens ordförande inte nödvändigtvis har en sysselsättningsgrad på 40 % och skulle därmed inte ha tillräckligt hög sysselsättningsgrad för erhålla titeln kommunalråd. Att definiera sysselsättningsgraden för respektive uppdrag skulle också möjliggöra en större transparent gentemot såväl den enskilde förtroendevalde inför att vederbörande åtar sig uppdraget som gentemot den bredare allmänheten.

För att nå framgång i ett sådant arbete är det dock centralt att det finns ett tydligt utredningsdirektiv beslutat av berörd politisk församling. Givet att val- och demokratinämnden har ansvar för ersättningsbestämmelserna synes det lämpligt att nämnden fattar beslut om dessa direktiv. I dagsläget finns inga sådan direktiv vilket gör det svårt att föreslå några mera genomgripande förändringar. Vidare skulle uppdraget på ett tydligare sätt behövas resurssättas och tidsplanen förlängas.

Utifrån den realiteten har kommunstyrelsekontoret arbetat in de i sammanhanget mindre ändringar av de remitterade ersättningsbestämmelserna medan kontoret föreslår att de större frågeställningarna som har lyfts av partierna gällande gruppleddar- och presidiearvode samt

sysselsättningsgradsfrågan hanteras inom ramen för den översyn som ska genomföras inför mandatperioden 2026–2030

Nummer	Remissinstans	Framförda synpunkter	Åtgärd
1	Arbetarpartiet Socialdemokraterna	<p>Grundarvode ges till alla partier i fullmäktige på 20% av KSO per år och en fördelning utöver det per mandat utgående från 4% av KSO.</p>	<p>Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030</p>
		<p>Ordförandearvode för KSON höjs till 30%/KSO, likställt med Barn- och skolnämnden, och att hänsyn tas till presidiets specifika roll med en ordförande utsedd av regionen och en ordförande utsedd av kommunen. Ledamöternas ers bör förändras till gängse för övriga nämnder.</p>	<p>Detsamma som ovan</p>

		Bolagsstyrelsernas ersättning bör höjas	Detsamma som ovan
		Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande tillika benämns oppositionsråd. Oppositionsrådet ska, som tidigare har varit fallet i Norrtälje kommun, arvoderas med 90% av KSO och arvodet ska vara fastslaget i bestämmelserna.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Det bör tydliggöras att uppdrag i kommunstyrelsens utskott ger rätt till arvode, så som i nämnderna.	Remissversionen har tydliggjorts i syfte att säkerställa detta
		Restidsersättning bör dock utgå från faktisk restid, oavsett transportmedel	Förslaget bör beaktas i samband med utredningen inför ERS 2026–2030
2	Centerpartiet	Gruppledararvodet behöver ses över	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		Arvodena utgår från 100% av ett helarvode i stället för i procent av kommunstyrelsens ordförande	Detsamma som ovan
		Översyn av arvoderingsätt för ordförande nämnderna	Densamma som ovan
		Arvode betalas ut till partierna baserat på partiets mandat i kommunfullmäktige. Varje mandat innebär 5% av helarvode. Partiet avgör själv hur arvodet ska fördelas inom partiet. En förutsättning är att totalbeloppet inklusive övriga kommunpolitiska uppdrag inte överstiger 100% av helarvodering per person.	Detsamma som ovan
		Ta bort auktoriserad revisor för att granska inkomstbortfall av egenföretagare	Särskilt uppdrag föreslås att ges till kommunstyrelsekontoret att göra en översyn av frågan inför att ärendet behandlas av kommunstyrelsen.
		Ny rubrik under kapitel 5, 5.3 Omförhandling av ersättningsbestämmelser	Omarbetad text med liknande lydelse har inkluderats
		Förändrade ersättningar	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

3	Kristdemokraterna	Avsaknad av ersättning för presidierna i kommunens rådsorgan	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragets omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
		Likställ ersättningen till direktionen i Kson med bolagsstyrelserna	Detsamma som ovan
		Genomföra en oberoende översyn av ersättningsbestämmelserna inför 2026-2030	Förslaget föreslås genomföras
4	Liberalerna	Inför ett golv för gruppledararvoden	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Minska antalet kommunalråd genom att partierna endast kan arvoda en gruppledare	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Ersättning för politiska sekreterare bör kunna kvittas mot högre partistöd	Hanteras i separat ärende av kommunstyrelsen då frågan inte faller under val- och demokratinämndens verksamhetsområde
		Ändra resekostnadsersättning från 3 km till 6 km	Val- och demokratinämndens presidium har beslutat att inte föreslå en förändring av avståndet
		Ändrade regler för förlorad arbetsinkomst så att arbetstagaren ska styrka inkomstbortfall	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS
		2.5 Rätt till resekostnadsersättning för resor från arbetet	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		bör förtydligas i första stycket i avsnitt 2.4 vem som ska godkänna en förrättning som	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS

	utförs av nämndens ordförande.	
	Förtroendevalda ska ha rätt till förrättningsersättning för uppdrag för uppdrag utsedda av kommunfullmäktige	Förslaget har inarbetats, se sidan 11 i ERS
	Förändrade ersättningar för kultur- och fritids-, utbildnings-, val- och demokratinämndens ordförande samt generella vice ordförandearvoden	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
	Förändrade ersättningar för presidierna i bolagen	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
	2:e vice ordförande i KSON ska inte ersättas	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
	Det bör säkerställas att styrelseledamöter i de kommunala bolagen har en ansvarsförsäkring och det bör framgå av ersättningsbestämmelserna att dessa har rätt till detta.	Till följd av tidsplanen för revidering av ersättningsbestämmelserna har förslaget inte beaktats då det kräver närmare utredning.
	ledamöter och tjänstgörande ersättare i landsbygdsrådet respektive skärgårdsrådet ska ha rätt till sammanträdesarvode, restidsersättning, resekostnadsersättning samt ersättning för förlorad arbetsinkomst och att detta ska framgå av ersättningsbestämmelserna.	Förslaget har inte beaktats då rådets ersättning regleras av deras reglementen eller därav motsvarande dokument. Ersättningsbestämmelserna har förtydligats med att så är fallet.

		ordförande och vice ordförande i Roslagsmuseet, Naturvårdsstiftelsen, Landsbygdsrådet, Skärgårdsrådet, Kommunala pensionärsrådet samt Kommunala rådet för funktionshinder ska ha rätt till en fast ersättning för sina uppdrag och att detta ska framgå av ersättningsbestämmelserna.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030 då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
5	Moderaterna	Möjlighet till vård av sjukt barn för kommunalråd bör likställas med övriga arbetsmarknaden.	Då arvoden inte är att likställa med lön kan förslaget inte beaktas
		En större revidering av ERS bör göras av en oberoende kommitté som ser över nivåer, omfattning etc i god tid inför valet 2026 för beslut senast juni 2026.	Förslaget föreslås genomföras
		arvoderingsnivå för KSON ses över för att återspegla ansvar och budgetvolym. Även modellen för arvodering till viceordförandena bör ses över och synkroniseras med kommunens övriga presidier	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
6	Miljöpartiet de Gröna	Formuleringen 1.4 strider mot formulering sid 3	Översyn av formulering har genomförts i syfte att tydliggöra, se sida 3 i ERS
		1.6 Kommunfullmäktige beslutar om ersättningsbestämmelserna för varje ny mandatperiod	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3 men då Miljöpartiets förslag strider mot kommunallagen kan det inte genomföras

		senast under kalenderåret före valår till den aktuella mandatperioden. Eventuella justeringar under löpande mandatperiod kan beslutas i fullmäktige med två tredjedels majoritet bland fullmäktige-ledamöterna.	
		1.7.2 Arvodering av gruppleddare betalas ut med 20% av KSO och 4% upp till 50 %	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		2.3.2 Verifikat för SL-biljetter i mobilen &	Frågan hanteras separat
		hur hanteras kostnader för färdtjänst som faktureras mer än 3 månader	Undantag införs i ERS gällande 3 månaders regeln.
		Egenföretagare som yrkar ersättning för förlorad arbetsinkomst i form av förlust av inkomst av rörelse ska en gång om året bifoga ett intyg från en auktoriserad revisor, godkänd granskningsman eller liknande	Särskilt uppdrag föreslås att ges till kommunstyrelsekontoret att göra en översyn av frågan inför att ärendet behandlas av kommunstyrelsen.
		Formuleringen otydlig i stycke 2.5.1	Översyn har genomförts av stycket, se sidan 12
		2.6.1 Hur redovisas faktiska kostnader som elkostnader & omfånget av dessa sträckor eftersom de inte kommer	Frågan behöver utredas vidare och tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		med avläsningsbart dokument	
7	Sverigedemokraterna	Genomföra en oberoende utredning inför mandatperioden 2026-2030	Förslaget föreslås genomföras
		Avsnitt 1.1, förslaget tillägg: "Eventuella korrigeringar, ändringar och tillägg i ersättningsbestämmelserna ska göras senast våren innan de allmänna valen samma år, förutom vid organisatoriska förändringar som kan uppstå efter valen, exempelvis införande/avveckling av en nämnd." samt likalydande text 1.6	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3
		Avsnitt 1.6, ta bort texten "dock ej statsminister	Val- och demokratinämndens presidium har beslutat att inte genomföra föreslagen förändring av texten.
		Addera ett exempel under 1.7.2	Exemplet har inkluderats, se sidan 6 i ERS
		Komplettera texten under avsnitt 1.7.3	Texten har kompletterats
		Avsnitt 5.1, föreslagen ändring/tillägg: Ändra från: "Det är även val- och demokratinämnden ansvar att fortlöpande se över och pröva behovet av ändringar i ERS." till "Det är även val- och demokratinämndens ansvar att fortlöpande se	Texten har reviderats utifrån förslaget, se sidan 17

		över och pröva behovet av ändringar i ERS, eller delegera ansvaret till oberoende part vid behov av större förändringar.”	
		Infoga ett avsnitt om att gruppledarnas ersättning inkluderar ersättning för deras uppdrag i kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut den 19 december	Texten har inkluderats under avsnitt 1.7.2, se sidan 5 i ERS
		Inkludera i appendix aktuellt belopp	I syfte att undvika att revidera bestämmelserna inför varje år har beloppen medvetet utlämnats.
		Appendix 1.1, föreslagen ändring: Resekostnadsersättningar bör ändras till 2,50 kr per kilometer för att undvika sociala avgifter och skatter. Skattefria resekostnadsersättningar höjdes till 25 kronor per mil från och med den 1 januari 2023. För tydlighetens skull bör det stå kr/mil.	Beloppet har ändrats
		Återställ kommunfullmäktiges 15% till 10%	Förslaget har beaktats då uppdragens omfattning inte i dagsläget är fastställt och därmed kan ej adekvat ersättning fastställas
		Appendix 1.2, föreslagen ändring: Ledamot i kommunrevisionen får enligt förslaget en procentsats av	Förslaget har inte beaktats då det höjda arvudet är satt för att täcka inkomstbortfallet som uppstår i och med att årsarvode i fast summa har ersatts med årsarvode i procent av kso och därmed förlorar revisorerna rätten till sammanträdes- och restidsarvode

		<p>KSOs arvode (5%). Vi vill ändra det till 4,5% för att komma närmare det ursprungliga (nuvarande) arvodet.</p> <p>Överförmyndaren och överförmyndarens ersättare får enligt förslaget en procentsats av KSOs arvode (22% respektive 11%). Vi vill ändra det till 21,5% respektive 10,5% för att hamna närmare det ursprungliga (nuvarande) arvodet.</p>	
8	Vänsterpartiet	Ändra beräkningsgrund från statsråd till prisbasbelopp	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Infoga text under 1.6 om att ersättningsbestämmelserna ska revideras och beslutas året innan kommande val	Lydelse gällande om revidering av ersättningsbestämmelserna en gång per mandatperiod har inkluderats under 5.3
		1.7.2 Den föreslagna principen för ersättningar till gruppledare motiveras inte och saknar stöd i Kommunallagen 4 kap §16: "Om fullmäktige beslutar att arvode ska betalas, ska arvodet bestämmas till lika belopp för lika uppdrag". Det finns ingen anledning till att	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030

		uppdraget som gruppleddare skulle vara mer omfattande om partiet sitter i styre eller i opposition.	
		2.2 Definiera begreppet "avsevärd tid" och gör en översyn av begreppet heltidsysslan under 3.2	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030. Avseende 3.2 har stycket kompletterats med lydelsen gällande kommunalråd från kommunstyrelsens reglemente
		Basera restidsersättning på faktiskt tid och inte avstånd	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030
		Definiera arbetstid för de olika presidieuppdragen i nämnderna och sätt ersättningen i relation till det.	Förslaget tas i beaktande i samband med utredningen inför revideringen av ERS 2026–2030. Avseende 3.2 har stycket kompletterats med lydelsen gällande kommunalråd från kommunstyrelsens reglemente

ERSÄTTNINGS- BESTÄMMELSER FÖR NORRTÄLJE KOMMUN

NORRTÄLJE KOMMUN

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Ersättningsbestämmelsernas syfte och omfattning	3
1.2 Vad är en förtroendevald?	3
1.3 Vad är ett arvode?	3
Årsarvode	3
Grundarvode.....	3
Sammanträden och förrättningar	4
Ersättning för resor	4
1.4 Grundprinciper för Ersättningsbestämmelserna	4
1.5 Vilka omfattas av Ersättningsbestämmelserna?	4
1.6 Hur beslutas ersättningsbestämmelserna och grunderna för ersättning	5
1.7 Övriga bestämmelser om stöd till de politiska partierna i fullmäktige, partistöd och politiska sekreterare	5
1.7.1 Regler om kommunalt partistöd och avvecklingsbidrag	5
1.7.2 Anställning och ersättningar till gruppledare.....	5
1.7.3 Anställning och ersättningar till politiska sekreterare.....	6
2 Vilken ersättning får en förtroendevald?	7
2.1 Grundarvode och sammanträdesersättning	7
2.1.1 Lista över kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår grundarvode	7
2.1.2 Sammanträdesersättning	7
2.1.3 Flera sammanträden per dag.....	7
2.1.4 Särskilda regler för partigruppsmöten	8
2.2 Vad är ett årsarvode och vilka uppdrag ger rätt till det?	8
2.2.1 Kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår årsarvoden	9
Särskilda regler vid uppdragets upphörande eller frånvaro	9
2.3 Ersättning för resor	9
Samåkning.....	10
2.3.1 Restidsersättning.....	10
2.3.2 Resekostnadsersättning	10
Resor med kollektivtrafik	10
Resor med egen bil.....	10
Resor med taxi eller färdtjänst	10
2.4 Ersättning för förrättningar och traktamente	11
2.5 Ersättning för förlorad arbetsinkomst	11
2.5.1 Egenföretagare.....	12
2.6 Övriga ersättningar, särskilda kostnader relaterade till funktionsnedsättning och barn tillsyn	12
2.6.1 Ersättning för särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning	12
2.6.2 Ersättning för kostnader för barn tillsyn	12

2.7	Regler för ersättning av uppdrag i helägda kommunala bolag	13
2.8	Särskilda regler gällande ersättning för Norrtälje kommuns förtroendevalda i kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg i Norrtälje	13
2.9	Särskilda bestämmelser om ersättning till av kommunen utsedda styrelseledamöter och revisorer m.fl. i enskilda organisationer samt till ledamöter och ersättare i vissa samrådsorgan	13
3	Kommunalråd och oppositionsråd i Norrtälje kommun.	14
3.1	Allmänna bestämmelser	14
3.2	Bisysslor.....	14
3.3	Regler för hantering av ledigheter och sjukfrånvaro	14
3.3.1	Ledighet	14
3.3.2	Sjukfrånvaro.....	14
3.3.3	Grupplivskydd	15
3.3.4	Pensionsförmåner och omställningsstöd	15
3.3.5	Allmänna anmärkningar	15
4	Förtroendevaldas försäkringar och pensioner.....	16
4.1	Försäkringar.....	16
4.2	Pensionsregler.....	16
5	Ansvar för ersättningsbestämmelserna och den praktiska tillämpningen av reglerna samt genomförandet av den årliga uppräknigen.....	17
5.1	Ansvar för bestämmelserna	17
5.2	Omräkningsregel.....	17
5.3	Revidering av ersättningsbestämmelserna.....	17
6	Regler för utbetalning av arvode, när betalas arvodet och hur hanteras felaktigheter?.....	18
6.1	Utbetalningar.....	18
6.2	Felaktigt utbetalda arvoden	18
Appendix	.....	19
1.1	Aktuella belopp för grundarvode, sammanträdesersättning och resor	19
1.2	Lista över uppdrag som berättigar till årsarvode.....	19

1. Inledning

1.1 Ersättningsbestämmelsernas syfte och omfattning

Detta dokumentets syfte är att avgöra när arvode ska betalas ut till förtroendevalda i Norrtälje kommun. Förtroendevalda har enligt kommunallagen rätt till skälig ekonomisk ersättning för att kunna fullgöra sina politiska uppdrag. Det är kommunfullmäktige som beslutar om de förtroendevaldas ersättning genom bestämmelserna i detta dokument. Det är av väsentlig betydelse att arvoden och ersättningar till politiskt förtroendevalda baseras på hållbara och förståeliga principer. Förutsättningarna för det politiska engagemanget behöver vara tydligt, vilket är viktigt för den demokratiska processens legitimitet.

Dessa ersättningsbestämmelser innehåller bestämmelser om alla de arvoden som den förtroendevalde kan ha rätt till. De består av följande:

Grundarvoden, årsarvoden, sammanträdesarvode, förrättningsersättning samt ersättning för resor (reskostkostnads- och restidsersättning samt traktamente) och förlorad arbetsinkomst som uppstår till följd av det politiska uppdraget. Ersättning kan även betalas ut för andra utgifter som föranleds av uppdraget.

I tillägg till dessa typer av ersättningar reglerar dessa bestämmelser även andra former av ersättningar som förtroendevalda har rätt till såsom pensioner, ersättning för förtroendevald med funktionsnedsättning och för barn tillsyn samt bestämmelser kring kommunal- och oppositionsråd i Norrtälje kommun.

1.2 Vad är en förtroendevald?

En förtroendevald är en person som har ett politiskt uppdrag i Norrtälje kommun som har utsetts av kommunfullmäktige eller genom allmänna val. Ersättningsbestämmelserna kan också gälla för andra grupper som anges under rubrik 1.5.

1.3 Vad är ett arvode?

Arvode är en ekonomisk term som avser ersättning för ett uppdrag eller arbete av tillfällig art. I dessa ersättningsbestämmelser avser termen arvodeersättning för ett uppdrag som förtroendevald eller arbete förknippat med detta uppdrag.

I Norrtälje kommun finns det som grundprincip två typer av arvoden som ger rätt till olika ersättningar.

Årsarvode

Årsarvode betalas ut för vissa politiska uppdrag som anses kräva avsevärd tid av sin innehavare. Årsarvode innefattar ersättning för med uppdraget förenade uppgifter. Årsarvoden beskrivs närmare under avsnitt 2.2.

Grundarvode

Grundarvode är ersättning för inläsning av handlingar och andra förberedelser, gruppmöten, underhandskontakter samt övriga kontakter som sker till följd av det politiska uppdraget. Om en förtroendevald har ett årsarvode för det aktuella uppdraget förväntas det täcka dessa arbetsmoment och den personen kan därmed inte få grundarvode för uppdraget (se grundprinciper för ersättningsbestämmelserna under 1.4). Utöver grundarvodet kan den förtroendevalda även få sammanträdesersättning och ersättning för resor till och från sammanträdena samt förlorad arbetsinkomst. Grundarvodet är därmed generellt sett lägre än årsarvodet. Grundarvoden beskrivs närmare under avsnitt 2.1.

Gemensamt för båda dessa typer av arvoden är att de betalas ut månadsvis. Om den förtroendevalde har ett årsarvode för sitt uppdrag får personen ett fast månadsbelopp men om den har ett grundarvode kan beloppet variera beroende på antal möten som varit under föregående månad.

För de uppdrag som ger rätt till grundarvode kan förtroendevalda få betalt för enskilda sammanträden eller andra aktiviteter förknippade med uppdraget. Förtroendevalda kan även få ersättning för resor och för förlorad arbetsinkomst i samband med dessa möten eller aktiviteter. Bestämmelser om dessa ersättningar beskrivs närmare under avsnitt 2.

Sammanträden och förrättningar

Både sammanträden och förrättningar som den förtroendevalde deltar i ersätts förutsatt att personen har ett grundarvode för uppdraget. Genomgående i ersättningsbestämmelserna följer reglerna för ersättning för förrättningar samma regler som de som gäller för sammanträden om inte annat anges.

Ersättning för resor

Oavsett vilken typ av uppdrag som den förtroendevalde har ges denne rätt till ersättning för resan till och från sammanträdet. Beroende på uppdraget så kan den förtroendevalde få ersättning för själva tiden att resa till sammanträdet och ersättning för kostnader förknippade med resan. Genomgående är det avståndet från den förtroendevaldes bostad till platsen för sammanträdet som avgör om den förtroendevalde har rätt till ersättning för resan. Observera att särskilda regler gäller för resor utanför Sveriges gränser då dessa ska godkännas av kommunstyrelsen.

1.4 Grundprinciper för Ersättningsbestämmelserna

En förtroendevald kan ha flera uppdrag. Varje uppdrag ersätts som huvudregel antingen via ett grundarvode eller ett årsarvode. Principen är att en förtroendevald får en typ av ersättning per uppdrag. Har en förtroendevald flera uppdrag kan man ha flera arvoden och därmed till exempel ha en kombination av grund- och årsarvoden. Vad som gäller för dessa typer av ersättningar beskrivs i detalj i dessa bestämmelser under avsnitt 2.

Varje uppdrag innebär en viss ersättning, vilken redovisas i Appendix. Kombinationen av de uppdrag den förtroendevalde har avgör personens totala arvode. En förtroendevald kan dock maximalt få en fast månadsersättning på 90% av kommunstyrelsens ordförandes arvode, detta gäller såväl årsarvode som grundarvode eller kombination därav.

1.5 Vilka omfattas av Ersättningsbestämmelserna?

Förtroendevalda i Norrtälje kommun omfattas av dessa bestämmelser. Med förtroendevald avses:

- Ledamot och ersättare i kommunfullmäktige
- Ledamot och ersättare i kommunrevisionen
- Ledamot och ersättare i kommunstyrelsen eller annan nämnd som har utsetts av kommunfullmäktige
- Ledamot och ersättare i kommitté, beredning, delegation eller arbetsutskott som har utsetts av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller annan kommunal nämnd.
- Utsedd Överförmyndare och ersättare
- Ledamot och ersättare i stiftelser och råd under Norrtälje kommuns försorg samt under annans försorg såvida inte ersättning utgår från detta organ och där ledamot eller ersättare är utsedd.
- Som förtroendevald avses även kommunens representanter i mellankommunala fullmäktige,

styrelser och andra sådana organ, såvida ej ersättning utgår direkt från berört organ.

Dessa bestämmelser tillämpas även för:

- Ledamot och ersättare i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
- Ledamot och ersättare i styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern

1.6 Hur beslutas ersättningsbestämmelserna och grunderna för ersättning

Kommunfullmäktige beslutar om ersättningsbestämmelserna och förslaget bereds av val- och demokratinämnden. Nämnden har också ansvar för tolkning och tillämpning av dessa regler och ska årligen svara för att beloppen räknas upp. Till grund för ersättningarna ligger kommunstyrelsens ordförandes arvode som baseras på statsrådets arvode, dock ej stadsminister. Dessa räknas upp årligen av riksdagens arvodesnämnd. Kommunstyrelsen ansvarar för att verkställa utbetalningarna till den förtroendevalde.

1.7 Övriga bestämmelser om stöd till de politiska partierna i fullmäktige, partistöd och politiska sekreterare

1.7.1 Regler om kommunalt partistöd och avvecklingsbidrag

Till de i kommunfullmäktige representerade partierna utgår partistöd i form av grundstöd, mandatbundet stöd samt avvecklingsbidrag. Regler om kommunalt partistöd och avvecklingsbidrag fastställs i *Regler om kommunalt partistöd och avvecklingsbidrag* vilken återfinns i kommunens författningssamling.

Med partigruppsmöte menas möten med partigruppen för partier representerade i kommunfullmäktige.

1.7.2 Anställning och ersättningar till gruppledare

Gruppledare utses av respektive parti som finns representerade i kommunfullmäktige. Dessa företrädare meddelas till kommunstyrelsekontorets kansli genom protokollsutdrag och fastställs av fullmäktige. Partierna har möjlighet att besluta att gruppleदारuppdraget och eller arvodet kan delas mellan flera individer.

Arvoden betalas ut till gruppledare baserat på partiets mandat i kommunfullmäktige. Varje mandat innebär 10% av kommunstyrelsens ordförandes arvode för de partier som ingår i styret och 5% för de partier som är i opposition. Maximalt kan uppdraget innebära ett arvode på 90% av kommunstyrelsens ordförandes arvode per parti. Om ett parti har möjlighet att ersätta mer än 90% kan överstigande del användas för att arvoda ytterligare en företrädare.

Partiet avgör också storleken på respektive gruppledarens arvode. En förutsättning är att totalbeloppet inte överstiger partiets gruppledarens arvode och att gruppledarens ersättning inte överstiger 90% av kommunstyrelsens ordförandes arvode.

Gruppledare eller vice gruppledare enligt ovan som även har uppdrag som ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen erhåller inget ytterligare arvode för detta uppdrag. Detta inkluderar även utskott till kommunstyrelsen.

Exempel

1. Parti A har 15 mandat i kommunfullmäktige och är med i kommunstyret. Det gör att de har 150% att fördela. Eftersom partiet inte har tillsatt kommunstyrelsens ordförandepost så kan deras gruppledare inte ha ett högre arvode än 90% av kommunstyrelsens ordförande och resterande 60% kan de använda för att arvoda en vice gruppledare. De skulle också kunna välja att arvoda två gruppledare på 75% vardera eller någon kombination därav så länge som totalbeloppet maximalt är 150% av kommunstyrelsens ordförandes arvode.
2. Parti B har 15 mandat i kommunfullmäktige och är med i kommunstyret. Det gör att de har 150% att fördela. Partiet har tillsatt posten som kommunstyrelsens ordförande och deras gruppledare innehar då 100%. Därmed har partiet kvar att fördela ut resterande 50% till annan person inom partiet."

1.7.3 Anställning och ersättningar till politiska sekreterare

De politiska partierna har rätt att få stöd för att anställa politiska sekreterare baserat på antalet mandat i kommunfullmäktige. Enligt beslut i kommunfullmäktige den 12 december 2018 december, § 244, kan varje parti som är representerat i Norrtälje kommuns kommunfullmäktige anställa en politisk sekreterare på en sysselsättningsgrad om 0,30 + 0,05 per mandat upp till ett tak om 1,0 tjänst. Dessa uppdrag är att betrakta som en anställning där Kommunstyrelsekontoret är anställande myndighet och omfattas därmed inte av Norrtälje kommuns ersättningsbestämmelser.

2 Vilken ersättning får en förtroendevald?

2.1 Grundarvode och sammanträdesersättning

Grundarvode är ersättning för inläsning av handlingar och andra förberedelser, gruppmöten, underhandskontakter samt övriga kontakter som sker till följd av det politiska uppdraget. En förtroendevald får ett grundarvode per uppdrag. Grundarvodet är uttryckt i procent av kommunstyrelsens ordförandes arvode och aktuellt belopp framgår av appendixet till dessa bestämmelser. Vidare har en förtroendevald som innehar ett uppdrag som ledamot i en nämnd ett högre grundarvode för detta uppdrag om denne också är ledamot eller ersättare i nämndens utskott. Vilka uppdrag som ger rätt till grundarvode anges nedan.

De uppdrag som ger rätt till grundarvode ger också rätt till sammanträdesersättning, förrättningsersättning, ersättning för förlorad arbetsinkomst, restids- och resekostnadsersättning samt traktamente.

2.1.1 Lista över kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår grundarvode

Ledamot eller ersättare i:

- Barn- och skolnämnden och dess arbetsutskott
- Bygg- och miljönämnden och dess arbetsutskott
- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen och dess arbetsutskott
- Kultur- och fritidsnämnden och dess arbetsutskott
- Socialnämnden och dess arbetsutskott
- Utbildningsnämnden och dess arbetsutskott
- Val- och demokratinämnden
- Styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern (fastställs av bolagsstämma)

Avdrag på grundarvodet till följd av upprepad frånvaro vid sammanträden

Om någon ledamot eller ersättare ofta är frånvarande från sammanträden ska i första hand berört partis gruppledare undersöka orsaken och uppmana till närvaro. Vid upprepad frånvaro för ledamot eller ersättare, kan val- och demokratinämnden besluta att grundarvodet ska dras in för viss tid enligt riktlinjer som val- och demokratinämnden beslutar.

2.1.2 Sammanträdesersättning

Förtroendevalda ersätts även för sin närvaro på sammanträden genom ett sammanträdesarvode. Uppdrag som ger årsarvode ger dock inte rätt till sammanträdesersättning. Sammanträdesarvode betalas bara ut om det vid sammanträdet förs protokoll som justeras och för den tid som den förtroendevalde har närvarat vid sammanträdet. Vid varje sammanträde ska det därför föras en förteckning över närvarande ledamöter och ersättare som är berättigade till sammanträdesarvode, restidsersättning och resekostnadsersättning.

2.1.3 Flera sammanträden per dag

Sammanträdesarvode kan betalas ut för flera sammanträden under samma dag. Dock för högst 8 timmar totalt per dag. Särskilda bestämmelser följer dock gällande sammanträden som ligger nära varandra i tid:

Utskott i samband med nämndsammanträde

Sammanträdesarvode, restidsersättning och resekostnadsersättning för utskottssammanträde, som hålls i samband med nämndssammanträdet, betalas inte ut om utskottssammanträdet påbörjas kortare än 30 minuter före nämndssammanträdet.

Kommunstyrelse eller kommunfullmäktiges valberedning i samband med kommunfullmäktige

Samma princip som för utskott i samband med nämndssammanträde gäller för sammanträde med kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges valberedning, som påbörjas kortare än 30 minuter före fullmäktigesammanträdet. Förtroendevald i kommunstyrelsen, som inte är fullmäktigeledamot, har rätt till sammanträdesarvode, restidsersättning och resekostnadsersättning för sådant kommunstyrelsesammanträde.

Kort uppehåll mellan sammanträden

Om ett kommunalt organ under en och samma dag har två sammanträden och uppehållet mellan dem är mindre än två timmar, ska sammanträdena i arvodeshänseende betraktas som ett och samma sammanträde. När det inträffar ska bestämmelserna om högsta ersättning för ett sammanträde gälla. Uppehåll ska inte räknas in i sammanträdestiden.

Exempel

- 1 Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde varar kl. 14.35 – 14.55
Kommunstyrelsens sammanträde varar kl. 15.00 – 16.00
Resultat: Närvarande som är förtroendevald i både utskottet och nämnden får endast arvode, restidsersättning och resekostnadsersättning för kommunstyrelsens sammanträde, eftersom utskottssammanträdet påbörjades kortare än 30 minuter före nämndssammanträdet.
- 2 Utbildningsnämnden har två sammanträden ett kl. 11.00 – 12.00 och ett kl. 13.00 – 14.00.
Resultat: Sammanträdet registreras som ett och samma sammanträde som pågår mellan 11.00 – 14.00 i ersättningsystemet, eftersom uppehållet är mindre än två timmar mellan sammanträdena. Närvarande förtroendevalda får endast ersättning för två timmar, eftersom de inte ska få ersättning för uppehållet mellan sammanträdena.
- 3 Kommunstyrelsens arbetsutskott har ett sammanträde som varar 11.00 - 12.00 och utbildningsnämnden sammanträder 13.00 - 14.00.
Resultat: Sammanträdena registreras som två sammanträden och förtroendevald som har uppdrag i båda nämnderna ersätts för båda sammanträdena trots att det är mindre än två timmar mellan mötena.

2.1.4 Särskilda regler för partigruppsmöten

Deltagande vid partigruppsmöte ersätts inte med sammanträdesersättning. Däremot ger deltagande vid partigruppsmöte rätt till restids- och resekostnadsersättning för resor till och från mötet för ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige och följer bestämmelserna om dessa ersättningar. Resekostnadsersättning betalas endast för ett partigruppsmöte per kommunfullmäktigesammanträde eller nämndssammanträde. Reglerna för ersättning för resor beskrivs under rubrik 2.3

2.2 Vad är ett årsarvode och vilka uppdrag ger rätt till det?

Årsarvode betalas ut för vissa kommunala uppdrag som anses kräva avsevärd tid av sin innehavare. Dessa årsarvoden är uttryckta i procent av kommunstyrelsens ordförandes arvode.

Årsarvode innefattar ersättning för med uppdraget förenade uppgifter. En förtroendevald kan vara berättigad till flera årsarvoden.

Utöver deltagande i nämndens sammanträden avses exempelvis nedan angivna arbetsuppgifter

- Rutinmässigt följa upp förvaltningens arbete.
- Överläggning med tjänsteperson eller annan anställd.
- Genomgång och beredning av ärenden enskilt eller med andra förtroendevalda, med nämndsekreterare, föredragande eller annan anställd med anledning av sammanträden,

förrättning och liknande.

- Besök på förvaltningar för information, informationsmöten, eller dylikt.
- Kontakter med allmänheten
- Delegationsbeslut
- Protokollsjustering

Förtroendevalda med årsarvode har inte rätt till sammanträdesarvode, förrättningsersättning eller restidsersättning för det uppdrag som ger rätt till årsarvodet. Däremot har de rätt till resekostnadsersättning för det aktuella uppdraget. De omfattas även av bestämmelser för traktamente, pensioner, ersättning för barn tillsyn och funktionsnedsättning.

2.2.1 Kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår årsarvoden

Årsarvode utbetalas för följande uppdrag:

- Ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen
- Ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande i annan nämnd
- Ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande i utskott
- Ordförande, 1:e vice och 2:e vice i kommunfullmäktige
- Ordförande i kommunfullmäktiges valberedning
- Överförmyndaren och överförmyndarens ersättare
- Ordförande och vice ordförande i kommunrevisionen
- Ledamöter i kommunrevisionen
- Lekmannarevisorer i de kommunala bolagen (fastställs av bolagsstämma)
- Ordförande, 1:e vice och 2:e vice ordförande i Styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern (fastställs av bolagsstämma)
- Ordförande och vice ordförande i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (fastställs av direktionen)
- Ledamot och ersättare i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (fastställs av direktionen)
- Ersättning till gruppledare

Särskilda regler vid uppdragets upphörande eller frånvaro

Om en förtroendevald som har årsarvode avgår under löpande mandatperiod ska fördelning av arvudet mellan denne och efterträdaren ske i förhållande till den tid vilken var och en av dem haft uppdraget.

Om en förtroendevald som har årsarvode är frånvarande mer än 30 dagar sammanhängande ska ett avdrag göras på dennes årsarvode motsvarande den frånvarotid som överstiger 30 dagar. Om den förtroendevalde inkallar en ersättare under frånvarotiden för uppdraget som ger rätt till årsarvode har denne rätt till det belopp som motsvarar det avdrag den ordinarie förtroendevalde fick.

Det åligger den förtroendevalde själv att meddela val- och demokratinämnden genom dess kansli att vederbörande är sjukfrånvarande samt när den förtroendevalde åter tjänstgör. Om den förtroendevalde brister i att anmäla sin återgång har vederbörande inte rätt till ersättning för den tid som den förtroendevalde tjänstgjorde då årsarvodet var indraget.

2.3 Ersättning för resor

Vid sammanträde har den förtroendevalde rätt till ersättning för resor till och från den ordinarie bostaden till platsen för sammanträdet. Uppdrag som ger årsarvode ger inte rätt till restidsersättning, men däremot för resekostnadsersättning. Uppdrag som ger grundarvode ger rätt till både restidsersättning och resekostnadsersättning.

Samåkning

Förtroendevalda som färdas i samma riktning förväntas samåka. Förtroendevalda har även rätt till ersättning för samåkning som kräver omvägar. När förtroendevalda samåker utbetalas restidsersättning för varje förtroendevalds restid. Förtroendevalda som samåker behöver uppge detta i sin reseräkning samt hur långt respektive medresenär har åkt med i bilen. Vid samåkning ersätts föraren till bilen för resekostnaden för den totala resvägen. Både föraren och medresenären ersätts för restiden enligt avsnittet nedan om restidsersättning.

2.3.1 Restidsersättning

Restidsersättning betalas ut till förtroendevald när resvägen från bostaden är minst 15 km. Den betalas ut för följande

- Sammanträden
- Förrättningar inom kommunen
- Partigruppsmöte, som inte genomförs i anslutning till sammanträde

Vid sammanträden utom kommunen räknas restiden från bostaden in i sammanträdestiden. Med bostad avses ordinarie bostad. Resa från tillfällig bostad, till exempel sommarbostad, är inte ersättningsgrundande.

En förtroendevald har rätt till restidsersättning oavsett vilket färdmedel som används. Sammantaget baseras dock ersättningen på avståndet från bostaden och inte den faktiska tid som resan tar.

Exempel: En förtroendevald som bor i Hallstavik och åker till ett sammanträde i Kommunhuset Ankaret i Norrtälje har ett avstånd om 40 km. Vederbörande har därför rätt till restidsersättning och får samma ersättning om den åker bil som tar 40 minuter eller buss som tar 56 minuter.

Val- och demokratinämnden kan besluta om rätt till ersättning för resa från annan plats än den egna eller annan förtroendevalds bostad.

2.3.2 Resekostnadsersättning

Vid sammanträde har den förtroendevalde rätt till ersättning för kostnader relaterade till resan, så kallad reskostnadsersättning, om resvägen från ordinarie bostaden till platsen för sammanträdet är mer än tre kilometer. För resor inom och utom kommunen gäller reskostnadsersättning enligt Sveriges kommuner och Regioners (SKR) bilersättningsavtal (BIA). För resor utanför kommungränsen gäller även traktamente enligt SKR:s Avtal om traktamente och resetillägg (TRAKT T). Följande regler gäller för ersättning kopplade till resor:

Resor med kollektivtrafik

Förtroendevald har rätt till ersättning för kostnaden för resor med kollektivtrafik. Endast resor med enkelbiljett ersätts mot kvitto. Resa med periodbiljett ersätts inte. Ersättning betalas ut enligt den av Region Stockholm fastställda taxan för kollektivtrafiken.

Resor med egen bil

Om det inte är möjligt för den förtroendevalde att åka kollektivt till sammanträdet har den förtroendevald rätt till ersättning för kostnaden för resa med egen bil. Ersättning för resor med bil följer Svenska kommunförbundet utgivet bilersättningsavtal (BIA). Kostnaden ersätts per kilometer.

Resor med taxi eller färdtjänst

Om det inte är möjligt för den förtroendevalde att använda kollektivtrafik, egen bil eller att färdas tillsammans med annan förtroendevald i dennes bil har denne rätt till ersättning för resa med taxi, sjötaxi eller färdtjänst. Ersättning för sådan resa ska godkännas av val- och demokratinämnden. För de fall att två eller flera förtroendevalda färdas i samma riktning, förutsätts att samåkning med taxi

sker. Taxi- eller färdtjänstavgiften betalas av den förtroendevalde mot kvitto. Kvittot ska bifogas reseräkningen.

2.4 Ersättning för förrättningar och traktamente

Förrättningsersättning betalas med samma belopp och enligt samma principer som för sammanträdesersättning. Uppdrag som ger årsarvode ger inte rätt till förrättningsersättning. Nämnden eller nämndens ordförande ska på förhand ha godkänt den förtroendevaldes förrättning. Beträffande nämndordförandens förrättningar ska dessa godkännas av val- och demokratinämndens ordförande. Förrättningar av val- och demokratinämndens ordförande godkänns av kommunfullmäktiges ordförande. Det förutsätts också att särskilt protokoll, rapport eller motsvarande upprättas i samband med förrättningen som underlag för utbetalningen. Om kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen har utsett en förtroendevald till ett externt uppdrag för att representera Norrtälje kommun har denne rätt till förrättningsersättning i enlighet med dessa regler.

Som förrättning räknas:

- Sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper.
- Protokollsjustering när särskild tid och plats bestämts vid mötet.
- Konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala uppdraget.
- Förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart i kommunen.
- Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det som den förtroendevalde själv tillhör.
- Av särskilt nämndbeslut föranledd överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör.
- Presidieberedning i nämnd, som saknar utskott. Presidieberedning är när ordförande och vice ordförande tillsammans med tjänsteman går igenom dagordning med tillhörande handlingar eller på annat sätt förbereder sammanträde med nämnden.
- Besiktning eller inspektion.
- Överläggning med utomstående myndighet eller organisation.
- Fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för uppdraget.

Vid en förrättning har den förtroendevalde rätt till ersättning för resan enligt samma principer som gäller vid sammanträden.

2.5 Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald som till följd av deltagande i sammanträde förlorar arbetsinkomst och ekonomiska förmåner, har rätt till skällig ersättning för detta. Uppdrag som ger årsarvode ger inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Val- och demokratinämnden kan besluta om ersättning för förlorad arbetsinkomst med högst 290 kr/tim och för högst 8 tim/dygn mot uppvisande av godkänt intyg enligt av val- och demokratinämndens riktlinjer.

För att den förtroendevalde ska vara berättigad till förlorad arbetsinkomst ska vederbörande fylla i en blankett över de antal timmar personen var frånvarande från jobbet tillsammans med ett intyg från arbetsgivaren som styrker inkomstbortfallet. Blanketten ska lämnas till nämndens kansli inom 3 månader.

Observera att restids- och reskostnadsersättning inte utgår om den förtroendevalde reser från arbetet till sammanträdet. Om arbetet är förlagt till den förtroendevaldes bostad ersätts således inte heller denna resa.

Exempel: En förtroendevald är bosatt i Rimbo och arbetar från sin bostad. Vederbörande arbetar mellan klockan 10–19 och ska delta på ett sammanträde i Norrtälje klockan 17. Sammanträdet håller på från 17–19 och vederbörande lämnar Rimbo vid 16.30. Denne får då förlorad arbetsinkomst från 16.30-19.00 och reskostnads- och restidsersättning för hemresan.

Med ekonomiska förmåner avses förlorade pensions- och semesterförmåner samt exempelvis förlorad arbetslöshetsersättning och föräldrapenning som den enskilde förtroendevalde förlorar på grund av uppdraget.

2.5.1 Egenföretagare

Egenföretagare kan yrka på ersättning för förlorad arbetsinkomst i form av förlust av inkomst av rörelse. Ersättningen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för den förtroendevalde från den aktuella verksamheten per timme. Till grund för denna inkomst ligger föregående års inkomstdeklaration alternativt sjukpenninggrundande inkomst. Egenföretagaren ska en gång om året bifoga föregående års inkomstdeklaration alternativt underlag om sjukpenninggrundande inkomst från Försäkringskassan.

I det fall osäkerhet ändå uppkommer om den rätta ersättningens storlek gäller ett "tak" som motsvarar Försäkringskassans nivå för högsta sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Kommentar [AK1]: Ändrat efter den översyn som genomförts på uppdrag av VDN

2.6 Övriga ersättningar, särskilda kostnader relaterade till funktionsnedsättning och barntillsyn

2.6.1 Ersättning för särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning utbetalas till funktionsnedsatt förtroendevald för de särskilda, faktiska kostnader som uppkommer till följd av deltagande vid sammanträde samt uppgifter i samband med uppdraget, som inte ersätts på annat sätt.

Häri ingår kostnader för till exempel resor, ledsagare, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar. Ersättning utbetalas för verifierade, faktiska kostnader och efter räkning från den förtroendevalde.

Val- och demokratinämnden beslutar om rätt till ersättning till förtroendevald som önskar ersättning för kostnader med anledning av funktionsnedsättning.

2.6.2 Ersättning för kostnader för barntillsyn

Ersättning utbetalas till årsarvoderade och grundarvoderade förtroendevalda som till följd av deltagande i sammanträde samt uppgifter i samband med uppdraget haft kostnader för barntillsyn. Ersättning utbetalas för tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj och är under 12 år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning betalas för äldre barn.

Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförs av närstående till den förtroendevalde eller en annan person som den förtroendevalde har anlitat men inte har betalat för barntillsynen och inte heller för tid då barnet vistas i den reguljära barnomsorgen.

Ersättning utbetalas för verifierade, skäligen kostnader och efter räkning från den förtroendevalde.

Val- och demokratinämnden beslutar om rätt till ersättning för barntillsyn.

2.7 Regler för ersättning av uppdrag i helägda kommunala bolag

Ersättning för uppdrag i helägda kommunala bolag fastställs av bolagsstämman. Ersättningsnivån skall utgå ifrån dessa ersättningsbestämmelser om inte annat har beslutats.

2.8 Särskilda regler gällande ersättning för Norrtälje kommuns förtroendevalda i kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg i Norrtälje

Av förbundsordningen för kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg i Norrtälje framgår att Norrtälje kommuns ersättningsbestämmelser skall tillämpas för ersättning till direktionens ledamöter och ersättare.

2.9 Särskilda bestämmelser om ersättning till av kommunen utsedda styrelseledamöter och revisorer m.fl. i enskilda organisationer samt till ledamöter och ersättare i vissa samrådsorgan

Om Norrtälje kommun utser förtroendevalda i enskilda organisationer eller samrådsorgan betalas ersättning enligt "Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje kommun" (ERS) såvida inte arvode utbetalas av annan organisation. Berörd nämnd beslutar om arvodering i dessa fall. Beträffande råd eller dylika samrådsorganisationer som är inrättade av Norrtälje kommun ersätts personer som inte är utsedda av Norrtälje kommun utifrån dessa ersättningsbestämmelser om detta framgår av organets reglemente eller därmed motsvarande dokument.

3 Kommunalsråd och oppositionsråd i Norrtälje kommun.

3.1 Allmänna bestämmelser

Den som är förtroendevald och har ett samlat arvode som uppgår till 40% eller mer av kommunstyrelsens ordförandes arvode innehar titeln som kommunalsråd eller oppositionsråd. Kommunstyrelsens ordförande ska vara kommunalsråd. Andre vice ordförande ska vara oppositionsråd. Kommunalsråd och oppositionsråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen. Övriga råd ska ägna den arbetstid åt sitt uppdrag som procentuellt motsvarar det arvode denne erhåller för sitt uppdrag som råd.

Titeln kommunalsråd tillfaller de förtroendevalda som tillhör majoritetsstyret och titeln oppositionsråd tillfaller de förtroendevalda som tillhör oppositionen. Om inte annat anges omfattas kommunal- och oppositionsråd av samma regler och kallas genomgående i texten nedan kommunalsråd.

3.2 Bisysslor

Kommunalsråd ska inte utan val- och demokratinämndens medgivande med heltidssysslan förena verksamhet i förvärvssyfte. Kommunalsråd som inte arvoderas för heltid har rätt att arbeta på resterande tid för att komma upp till en heltidssysselsättning.

3.3 Regler för hantering av ledigheter och sjukfrånvaro

Nedanstående beskriver vilka regler som gäller vid kommunalsråds frånvaro. I likhet med en ordinarie anställning har kommunalsråden rätt till semester och föräldraledighet. Särskilda regler gäller dock vid sjukfrånvaro.

3.3.1 Ledighet

Omfattning

Kommunalsråd har rätt att med bibehållet arvode ta ut ledighet som till sin tidsomfattning per år tillkommer enligt allmänna bestämmelser.

Kommunalsråd har rätt till ledighet enligt föräldraledighetslagen. Villkor och ersättning följer reglerna i Allmänna bestämmelser (AB). Bestämmelserna AB gäller ej vid tillfällig föräldrapenning, alltså vid vård av sjukt barn. Således får kommunalsråd inte ersättning för vård av sjukt barn.

Ansökan om ledighet/frånvaro ska beslutas av val- och demokratinämnden.

Avdrag på årsarvodet till följd av ledighet

Vid sjukfrånvaro och annan ledighet utan ersättning ska årsarvodets månadsbelopp minskas med ett dagsbelopp per frånvarodag enligt bestämmelserna i AB.

3.3.2 Sjukfrånvaro

Reglerna gällande årsarvoderades sjukfrånvaro gäller även för kommunalsråd i Norrtälje kommun. Således ska ett avdrag göras på ett kommunalsråds årsarvode om denne är frånvarande till följd av sjukdom mer än 30 dagar sammanhängande. Avdraget ska göras på dennes årsarvode motsvarande den frånvarotid som överstiger 30 dagar. Om kommunalsrådet inkallar en ersättare under frånvarotiden för uppdraget som ger rätt till årsarvode har ersättaren rätt till det belopp som motsvarar det avdrag det ordinarie kommunalsrådet fick.

3.3.3 Grupplivskydd

Kommunalråd ska genom förfarande, som anges i KFA:s försäkringsbestämmelser, tillförsäkras grupplivskydd under mandatperioden i förvärvsarbete i enlighet med de bestämmelserna.

3.3.4 Pensionsförmåner och omställningsstöd

För förtroendevalda gäller bestämmelse om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) i sin helhet att gälla från och med att förtroendeuppdragen påbörjas efter valet 2022 att bestämmelsen även ska tillämpas på de förtroendevalda som får fortsatt uppdrag från mandatperioderna 2014—2022 och som inte har omfattats av bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) med vissa undantag enligt val- och demokratinämndens riktlinjer.

3.3.5 Allmänna anmärkningar

Val- och demokratinämnden ansvarar för att besluta i frågor rörande tillämpningen av Allmänna bestämmelser i frågor rörande kommunalråden och kan besluta om avsteg från dessa samt i bestämmelserna i normalpensionsreglementet.

4 Förtroendevaldas försäkringar och pensioner

4.1 Försäkringar

Samtliga förtroendevalda omfattas av Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL). Försäkringen gäller om olycksfallet eller arbetssjukdomen uppkommer i samband med utförande av kommunalt förtroendeuppdrag. Med detta avses tiden till och från samt under sammanträde. Förtroendevalda som tjänstgör minst 40% omfattas av grupplivförsäkring i enlighet med GL-F.

4.2 Pensionsregler

Förtroendevalda i Norrtälje kommun omfattas av Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) eller Bestämmelser om Pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF).

Närmare bestämmelser kring de förtroendevaldas pensioner återfinns i den av val- och demokratinämnden antagna *Pensionsriktlinjer för förtroendevalda*.

5 Ansvar för ersättningsbestämmelserna och den praktiska tillämpningen av reglerna samt genomförandet av den årliga uppräknings

5.1 Ansvar för bestämmelserna

Kommunfullmäktige i Norrtälje kommun antar ersättningsbestämmelserna (ERS) medan val- och demokratinämnden bereder, beslutar och verkställer de ärenden som rör ERS. Vidare beslutar nämnden om tolkning och tillämpning av bestämmelserna och att bevilja undantag från ERS om synnerliga skäl föreligger med de begränsningar som följer av kommunallagen. Det är även val- och demokratinämndens ansvar att fortlöpande se över och pröva behovet av ändringar i ERS.

Val- och demokratinämnden är även kommunal pensionsmyndighet för tolkning och tillämpning av gällande pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

5.2 Omräkningsregel

Grundarvode, årsarvode, sammanträdesarvode, förrättningsersättning och restidsersättning ska omräknas den 1 januari varje år och beloppen justeras i enlighet med förändringar i statsrådsarvodet. Beloppen justeras till närmast högre kronval. Val- och demokratinämnden kan besluta om undantag för den årliga uppräknings.

5.3 Revidering av ersättningsbestämmelserna

Senast under hösten året innan kommunalval ska val- och demokratinämnden lämna förslag till ersättningsbestämmelser för nästkommande mandatperiod. Samma tidpunkt gäller även för eventuella korrigeringar, ändringar och tillägg i innevarande ersättningsbestämmelser förutom vid organisatoriska förändringar som kan uppstå efter valen.

6 Regler för utbetalning av arvode, när betalas arvodet och hur hanteras felaktigheter?

För att vara berättigad till ersättning måste den förtroendevalde lämna räkning till vederbörande kommunala organ inom tre månader från det tillfälle när rätten till ersättning uppkom. Val- och demokratinämnden beslutar om undantag från tidsgränsen om tre månader om det anses skäligt.

Förtroendevaldas arvoden och ersättningar bekostas av det kommunala organ som denne är ledamot eller ersättare i såvida inte centralt anslag finns att tillgå. Respektive kommunalt organ ansvarar för att utbetalningar sker i enlighet med rapportering från den förtroendevalda och i enlighet med ERS.

6.1 Utbetalningar

Grundarvoden och årsarvoden betalas ut med 1/12 per månad. Huvudregeln är att utbetalningarna betalas ut den 27:e varje månad för föregående månad. Årsarvode betalas ut genom val- och demokratinämndens försorg om inte annat överenskommit.

6.2 Felaktigt utbetalda arvoden

Den förtroendevalde ansvarar för att rapportering sker på korrekt sätt samt att påtala eventuella felaktigheter i utbetalningar som denne mottar. Felaktigt utbetalda ersättningar ska enligt huvudprincipen avräknas i sin helhet på nästkommande utbetalning. Avsteg från principen beslutas av val- och demokratinämnden.

Appendix

1.1 Aktuella belopp för grundarvode, sammanträdesersättning och resor

Typ av ersättning	Specifikation	Ersättning
Grundarvode	Ledamot och ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	1,05 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ledamot och ersättare i annan nämnd	1,05 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ledamot och ersättare i nämnd och utskott	1,5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ledamöter i Styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern	1,05 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
Sammanträdesersättning	Förtroendevald närvarande vid sammanträde första timmen	254 kr
	För varje påbörjad halvtimme efter första timmen	127 kr
Restidsersättning enkel väg	15 – 29 km	109 kr
	30 – 49 km	216 kr
	50 km –	323 kr
Resekostnadsersättning	Kilometerersättning	2,50 kr

1.2 Lista över uppdrag som berättigar till årsarvode

Typ av ersättning	Specifikation	Ersättning
Årsarvode	Nämnder	
	Ordförande i kommunstyrelsen	60% av statsrådarvode
	Ordförande i barn- och skolnämnden	30 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ordförande i bygg- och miljönämnden	25 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ordförande i kultur- och fritidsnämnden	20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ordförande i socialnämnden	30 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode

	Ordförande i utbildningsnämnden	25 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ordförande i val- och demokratinämnden	15 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	1:e vice ordförande i nämnd	20 % av respektive nämnds ordförandes arvode
	2:e vice ordförande i nämnd	50% av respektive nämnds ordförandes arvode
	Kommunfullmäktige	
	Ordförande i kommunfullmäktige	10 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige	7 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ordförande i Kommunfullmäktiges valberedning	1,25 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	
	Ordförande	21,5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	1:e och 2:e vice ordförande	20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ledamot	2,9 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ersättare	2,2 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern	
	Ordförande	15 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	1:e vice ordförande	7 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	2:e vice ordförande	11 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Lekmannarevisorer	
	Ordförande och vice ordförande i kommunrevisionen	20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Ledamot i kommunrevisionen	5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode

	Lekmannarevisorer i de kommunala bolagen	Fastställs av bolagsstämman
	Överförmyndaren	
	Överförmyndaren	22 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode
	Överförmyndarens ersättare	11 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode

Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje Kommun

*Antagna av kommunfullmäktige 2018-12-10, § 240, reviderad bilaga A
beslutad av kommunfullmäktige 2022-12-19, § 206*

Innehåll

Inledning	2
Omräkningsregel	2
Grundarvode.....	2
Årsarvode	3
Sammanträdesersättning.....	4
Förrättningsersättning.....	4
Restidsersättning	5
Resekostnadsersättning.....	5
Ersättning för särskilda kostnader för förtroendevald med funktionshinder	6
Ersättning för kostnader för barntillsyn.....	6
Ersättning för förlorad arbetsinkomst.....	6
Förtroendevaldas närvaro.....	7

Bilagor

A. Kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår årsarvoden	8
B. Förteckning över kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår grundarvode.....	10
C. Resereglemente för förtroendevalda vid sammanträden och förrättningar ...	11
D. Allmänna bestämmelser om kommunalråd och oppositionsråd.....	11
E. Ersättningar till av kommunen utsedda styrelseledamöter och revisorer m.fl. i enskilda organisationer samt ledamöter och ersättare i vissa samrådsorgan.....	12
F. Övriga bestämmelser.....	12

Inledning

Kommunallagen ger kommuner rätt att till förtroendevalda ge arvoden som ersättning för det arbete som är förenat med uppdragen och lika uppdrag ska arvoderas lika.

Förtroendevalda i Norrtälje kommun omfattas av dessa bestämmelser. Med förtroendevald avses:

- Ledamot och ersättare i kommunfullmäktige
- Ledamot och ersättare i kommunrevisionen
- Ledamot och ersättare i kommunstyrelsen eller annan nämnd som har utsetts av kommunfullmäktige
- Kommunalråd och oppositionsråd
- Ledamot och ersättare i kommitté, beredning, delegation eller arbetsutskott som har utsetts av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller annan kommunal nämnd.

Ersättning till förtroendevald kan betalas i form av grundarvode, årsarvode, sammanträdesarvode, förrättningsersättning, restidsersättning, resekostnadsersättning och traktamente. Ersättning kan även betalas för andra utgifter som föranleds av uppdraget.

Förtroendevaldas arvoden och ersättningar bekostas av det kommunala organ som denne är ledamot eller ersättare i såvida inte centralt anslag finns att tillgå.

För att vara berättigad till ersättning måste den förtroendevalde lämna räkning till vederbörande kommunala organ inom tre månader från det tillfälle när rätten till ersättning uppkom.

Omräkningsregel

Grundarvode, årsarvode, sammanträdesarvode, förrättningsersättning och restidsersättning ska omprövas den 1 januari varje år och beloppen justeras i enlighet med förändringar i årsarvodet till kommunstyrelsens ordförande. Beloppen jämkas till närmast högre krontal.

Grundarvode

Grundarvode är ersättning för inläsning av handlingar och andra förberedelser, gruppmöten, underhandskontakter samt övriga kontakter som sker till följd av det politiska uppdraget.

Arvodet utbetalas med 10 970kr/år till ledamot och ersättare i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, annan nämnd eller dotterbolag.

Arvodet till ledamot i nämnd som också är ledamot eller ersättare i nämndens utskott eller kommunstyrelsens utskott är 16 451kr/år.

Grundarvodet betalas ut med 1/12 per månad.

Årsarvode

Årsarvode betalas ut för vissa kommunala uppdrag som anses kräva avsevärd tid av sin innehavare. Några av dessa årsarvoden är uttryckta i % av kommunstyrelsens ordförande, medan andra består av ett av kommunfullmäktige fastställt belopp.

Till kommunstyrelsens ordförande eller de förtroendevalda vars årsarvode är uttryckt i % av kommunstyrelsens ordförandes eller nämndsordförandes arvode betalas inte ut grundarvode, sammanträdesarvode, förrättningsersättning eller restidsersättning för det uppdrag som ger rätt till årsarvodet.

En förtroendevald kan ha flera årsarvoden. Årsarvode innefattar ersättning för med uppdraget förenade uppgifter. Utöver deltagande i nämndens sammanträden avses:

- Rutinmässigt följande av förvaltningens arbete.
- Överläggning med tjänsteman eller annan anställd.
- Genomgång och/eller beredning av ärenden enskilt eller med andra förtroendevalda, med nämndsekreterare, föredragande eller
- annan anställd med anledning av sammanträden, förrättning och liknande.
- Besök på förvaltningar för information, informationsmöten, utanordning eller dylikt.
- Mottagning för allmänheten, telefonsamtal m.m.
- Delegationsbeslut.
- Protokollsjustering när särskild tid och plats bestämts vid mötet.

Årsarvodet betalas ut med 1/12 per månad.

En förteckning över de uppdrag som ger rätt till årsarvode och arvodenas storlek, följer i detta dokument. Årsarvode betalas ut genom val- och demokratinämndens försorg om inte annat överenskommit.

Sammanträdesersättning

Förtroendevald som är närvarande vid sammanträde har rätt till sammanträdesarvode med följande belopp:

För första timmen	264 kr
För varje därefter påbörjad halvtimme	132 kr

Sammanträdesarvode betalas bara ut om det vid sammanträdet förs protokoll som justeras.

Ersättning betalas ut för högst 8 timmar per dag oavsett om det är ett eller flera sammanträden på en och samma dag. Sammanträdesarvode betalas bara ut för den tid som den förtroendevalde har närvarat vid sammanträdet.

Flera sammanträden per dag

Om utskottssammanträde påbörjas högst 30 minuter före nämndssammanträde betalas inte arvode och restidsersättning till förtroendevald för utskottssammanträdet. Detsamma gäller för sammanträde med kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges valberedning, som påbörjas motsvarande tid före fullmäktigesammanträdet. Förtroendevald i kommunstyrelsen, som inte är fullmäktigeledamot, har rätt till arvode och restidsersättning för sådant kommunstyrelsesammanträde.

Om kommunalt organ under en och samma dag har två sammanträden och uppehållet mellan dem är mindre än två timmar, ska sammanträdena i arvodeshänseende betraktas som ett sammanträde. När det inträffar ska bestämmelserna om högsta ersättning för ett sammanträde gälla. Uppehåll mindre än två timmar ska inte räknas in i sammanträdestiden.

Förrättningsersättning

Förrättningsersättning betalas med samma belopp och enligt samma principer som för sammanträdesersättning. Nämnden eller nämndens ordförande ska på förhand ha godkänt den förtroendevaldes förrättning. Det förutsätts också att särskilt protokoll, rapport eller motsvarande upprättas i samband med förrättningen.

Som förrättning räknas:

1. Sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper.
2. Protokolljustering när särskild tid och plats bestämts vid mötet.
3. Konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala uppdraget.
4. Förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart i kommunen.
5. Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det som den förtroendevalde själv tillhör.
6. Av särskilt nämndbeslut föranledd överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör.
7. Presidieberedning i nämnd, som saknar utskott.
8. Besiktning eller inspektion
9. Överläggning med utomstående myndighet eller organisation.
10. Fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för revisionsuppdrag.

Fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag.

Presidieberedning är när ordförande och vice ordförande tillsammans med tjänsteman går igenom dagordning med tillhörande handlingar eller på annat sätt förbereder sammanträde med nämnden.

Restidsersättning

Restidsersättning betalas ut till förtroendevald för sammanträde och förrättningar inom kommunen och för partigruppsmöte, som inte ligger i anslutning till sammanträde, när resvägen från bostaden är minst 15 km enligt följande:

Grupp	Km enkel resa	Restidsersättning enkel resa
1	15-29	113 kr
2	30 - 49	224 kr
3	50 -	335 kr

Vid sammanträde och förrättningar utom kommunen räknas restiden från bostaden i sammanträdestiden. Med bostad avses ordinarie bostad. Resa från tillfällig bostad, t.ex. sommarbostad, är inte ersättningsgrundande. Val- och demokratinämnden beslutar om rätt till ersättning för resa från annan plats än bostaden.

Resekostnadsersättning

Vid sammanträde eller förrättning har den förtroendevalde rätt till resekostnadsersättning om resvägen från ordinarie bostaden till platsen för sammanträdet eller förrättningen är mer än tre kilometer. Under samma förutsättning har den förtroendevalde rätt till resekostnadsersättning för deltagande i partigruppsmöte. Resekostnadsersättning betalas endast för ett partigruppsmöte per kommunfullmäktigesammanträde/nämndsammanträde. Ersättning betalas enligt följande:

1. I första hand ersätts färdbiljett från kollektivtrafiken.
2. I andra hand ersätts användande av egen bil enligt Norrtälje kommuns gällande resereglemente.

När den förtroendevalde inte har möjlighet att använda kollektivtrafik, egen bil eller att färdas tillsammans med annan förtroendevald i dennes bil har denne rätt till ersättning för resa med taxi/sjötaxi. Ersättning för sådan resa ska godkännas av val- och demokratinämnden.

För de fall att två eller flera förtroendevalda färdas i samma riktning, förutsätts att samåkning med taxi sker. Taxiavgiften betalas av den förtroendevalde mot kvitto. Kvittot ska bifogas reseräkningen.

Ersättning för särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning utbetalas till funktionsnedsatt förtroendevald för de särskilda faktiska kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträde eller andra sammankomster/uppgifter i samband med uppdraget och som inte ersätts på annat sätt.

Häri ingår kostnader för till exempel resor, ledsagare, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar. Ersättning utbetalas för verifierade, faktiska kostnader och efter räkning från den förtroendevalde.

Val- och demokratinämnden beslutar om rätt till ersättning.

Ersättning för kostnader för barntillsyn

Ersättning utbetalas till förtroendevald som till följd av deltagande i sammanträde eller andra sammankomster/uppgifter i samband med uppdraget haft kostnader för barntillsyn. Ersättning utbetalas för tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj och är under 12 år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning betalas för äldre barn.

Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförs av person som tillhör den förtroendevaldes hushåll och inte heller för tid då barnet vistas i den reguljära barnomsorgen.

Ersättning utbetalas för verifierade, skäliga kostnader och efter räkning från den förtroendevalde.

Val- och demokratinämnden beslutar om rätt till ersättning.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst m.m.

Förtroendevald som till följd av deltagande i sammanträde eller förrättning förlorar arbetsinkomst och ekonomiska förmåner, har rätt till skälig ersättning för detta. Val- och demokratinämnden kan besluta om ersättning för förlorad arbetsinkomst med högst 290 kr/tim och för högst 8 tim/dygn mot uppvisande av godkänt intyg enligt av val- och demokratinämnden beslutad förteckning.

Med ekonomiska förmåner avses förlorade pensions- och semesterförmåner samt exempelvis förlorad arbetslöshetsersättning och föräldrapenning som den enskilde förtroendevalde förlorar på grund av uppdraget.

Egenföretagare

Egen företagare som yrkar ersättning för förlorad arbetsinkomst i form av förlust av inkomst av rörelse ska en gång om året bifoga ett intyg från företagets revisor som visar att bedömt inkomstbortfall är rimligt. Arvodet från förtroendeuppdraget ska inte ingå i den beräknade inkomsten.

I det fall osäkerhet ändå uppkommer om den rätta ersättningens storlek gäller ett ”tak” som motsvarar nivån för högsta sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Den högsta ersättningen per timme blir då 1/165 av 7,5 x prisbasbeloppet/12 (motsvarar 176,12 kr/tim enligt 2019 års nivå).

Förtroendevaldas närvaro

Om en förtroendevald som har årsarvode avgår under löpande mandatperiod ska fördelning av arvodet mellan denne och efterträdaren ske i förhållande till den tid vilken var och en av dem haft uppdraget.

Om en förtroendevald som har årsarvode är frånvarande mer än 30 dagar

sammanhängande ska ett avdrag göras på dennes årsarvode motsvarande den frånvarotid som överstiger 30 dagar. Om den förtroendevalde inkallar en ersättare under frånvarotiden för uppdraget som ger rätt till årsarvode har denne rätt till det belopp som motsvarar det avdrag den ordinarie förtroendevalde fick.

Om någon ledamot eller ersättare ofta är frånvarande från sammanträden ska i första hand berört partis gruppledare undersöka orsaken och uppmana till närvaro. Vid upprepad frånvaro för ledamot eller ersättare, kan val- och demokratinämnden besluta att grundarvodet ska dras in för viss tid enligt riktlinjer som val- och demokratinämnden beslutar.

Vid varje sammanträde ska en förteckning föras över närvarande ledamöter och ersättare som är berättigade till sammanträdesarvode, restidsersättning och resekostnadsersättning.

FÖRFATTNINGSSAMLING

Antagen av kommunfullmäktige den 19 december 2022, § 206. Ersättningarna är uppräknade 2023-07-04, avser 2023 års nivåer.

BILAGA A

Partier som ingår i majoritets- eller minoritetsstyre erhåller 10% av kommunstyrelsens ordförandes arvode per mandat i kommunfullmäktige för ersättning till gruppledare och vice gruppledare. Partier som tillhör oppositionen erhåller 5% av kommunstyrelsens ordförandes arvode per mandat i kommunfullmäktige för ersättning till gruppledare och vice gruppledare.

Gruppledare i kommunfullmäktige

Moderaternas gruppledare tillika kommunstyrelsens ordförande på 60 % av statsrådsarvode	1 083 600 kr
Moderaternas vice gruppledare tillika kommunstyrelsens 1:e vice ordförande på 60 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	650 160 kr
Sverigedemokraternas gruppledare på 80 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	866 880 kr
Sverigedemokraternas vice gruppledare på 40 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	433 440 kr
Liberalernas gruppledare på 40 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	433 440 kr
Kristdemokraternas gruppledare på 20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	216 720 kr
Socialdemokraternas gruppledare tillika kommunstyrelsens 2:e vice ordförande på 90 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	975 240 kr
Centerpartiets gruppledare på 20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	216 720 kr
Vänsterpartiets gruppledare på 7,5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	81 270 kr
Vänsterpartiets andra gruppledare på 7,5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	81 270 kr
Miljöpartiets gruppledare på 10 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	108 360 kr

Det står partier fritt att fördela erhållet stöd till gruppledare på fler personer. Dessa benämns då vice gruppledare.

Gruppledare eller vice gruppledare enligt ovan som även har uppdrag som ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen erhåller inget ytterligare arvode för detta uppdrag. Detta inkluderar även utskott till kommunstyrelsen.

FÖRFATTNINGSSAMLING

Gruppledare i fullmäktige som även har uppdrag i nämnd eller styrelse har möjlighet att erhålla ersättning för dessa uppdrag upp till en sammanlagd ersättning om 90 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode.

Förtroendevald som erhåller ett samlat arvode om lägst 40 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode benämns kommunalråd. Om sådan förtroendevald sitter i opposition skall denne benämnas oppositionsråd.

Ordförande i nämnd

Ordförande i barn- och skolnämnden,
30 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 325 080 kr

Ordförande i bygg- och miljönämnden,
25 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 270 900 kr

Ordförande i kultur- och fritidsnämnden,
20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 216 720 kr

Ordförande i socialnämnden,
30 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 325 080 kr

Ordförande i utbildningsnämnden,
25 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 270 900 kr

Ordförande i val- och demokratinämnden,
15 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode 162 540 kr

1:e vice ordförande i ovanstående nämnder har årsarvode som motsvarar 20 % av vad nämndens ordförande har och 2:e vice ordförande har årsarvode som motsvarar 50 % av vad ordförande har.

Ordförande i kommunfullmäktige, 10 % av
kommunstyrelsens ordförandes arvode 108 360 kr

1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige, 7 % av
kommunstyrelsens ordförandes arvode 75 852 kr

Ordförande och vice ordförande i kommunrevisionen, 20 %
av kommunstyrelsens ordförandes arvode 216 720 kr

Överförmyndaren 230 107 kr

Överförmyndarens ersättare 115 053 kr

**Styrelserna i dotterbolagen i Norrtälje Kommunhuskoncern
(fastställs av bolagsstämman)**

Ordförande, 15 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	162 540 kr
1:e vice ordförande, 7 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	75 852 kr
2:e vice ordförande, 11 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	119 196 kr
Ledamöter, se stycke om grundarvode (sidan 2 i Norrtälje kommuns Ersättningsbestämmelser)	10 970 kr
Övriga	
Kommunrevisionen, övriga ledamöter	46 782 kr
Ordförande i kommunfullmäktiges valberedning	13 635 kr
Lekmannarevisorer i de kommunala bolagen (fastställs av bolagsstämman)	
Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg i Norrtälje	
Ordförande, 21,5 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	232 974 kr
Vice ordförande, 20 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	216 720 kr
Ledamöter, 2,9 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	31 424 kr
Ersättare 2,2 % av kommunstyrelsens ordförandes arvode	23 839 kr

B. Förteckning över kommunala uppdrag till vilkas innehavare utgår grundarvode

Ledamot eller ersättare i:

Barn- och skolnämnden och dess arbetsutskott

Bygg- och miljönämnden och dess arbetsutskott

Teknik- och klimatnämnden och dess arbetsutskott

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen och dess arbetsutskott

Kultur- och fritidsnämnden och dess arbetsutskott

Socialnämnden och dess arbetsutskott Utbildningsnämnden och dess arbetsutskott

Val- och demokratinämnden

C. Norrtälje kommuns resereglemente för förtroendevalda vid sammanträden och förrättningar

1. Inom kommunen

Resekostnadsersättning enligt BIA

2. Utom kommunen

Resekostnadsersättning enligt BIA

Traktamente enligt TRAKT

Kommentar:

Med BIA avses av Svenska kommunförbundet utgivet bilersättningsavtal.

Med TRAKT avses av Svenska kommunförbundet utgivet traktamentsavtal.

D. Allmänna bestämmelser om kommunalråd och oppositionsråd i Norrtälje kommun

1. Ledighet

1.a. Omfattning

Kommunalråd, oppositionsråd och övriga råd har rätt att med bibehållet arvode ta ut ledighet, som till sin tidsomfattning per år svarar mot den semester, som tillkommer tjänsteman med motsvarande lön.

Ansökan om ledighet/frånvaro ska attesteras av val- och demokratinämndens ordförande.

1.b. Ersättning

Vid sjukfrånvaro och annan ledighet utan ersättning skall månadsbeloppet minskas med ett dagsbelopp per frånvarodag enligt bestämmelserna i AB.

2. Grupplivskydd

Kommunalråd och oppositionsråd skall genom förfarande, som anges i KFA:s försäkringsbestämmelser, tillförsäkras grupplivskydd under mandatperioden i enlighet med nämnda bestämmelser.

3. Bisyssla

Kommunalråd och oppositionsråd skall inte utan val- och demokratinämndens medgivande med heltidssysslan förena verksamhet i förvärvssyfte. Kommunalråd som inte arvoderas för heltid äger på kvarvarande tid till heltid förvärvsarbete.

4. Allmänna anmärkningar

Det ankommer på val- och förtroendemannanämnden att besluta i frågor rörande tillämpningen av ovan berörda bestämmelser i AB samt i nedan sagda bestämmelser i normalpensionsreglementet.

5. Pensionsförmåner och omställningsstöd

För förtroendevalda gäller bestämmelse om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) i sin helhet att gälla från och med att förtroendeuppdragen påbörjas efter valet 2018, samt att bestämmelsen även ska tillämpas på de förtroendevalda som får fortsatt uppdrag från mandatperioden 2014-2018 och som inte har omfattats av bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) med vissa undantag enligt val- och demokratinämndens riktlinjer.

E. Bestämmelser om ersättning till av kommunen utsedda styrelseledamöter och revisorer m.fl. i enskilda organisationer samt till ledamöter och ersättare i vissa samrådsorgan

Om Norrtälje kommun utser förtroendevalda i enskilda organisationer eller samrådsorgan betalas ersättning enligt ”Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje kommun” (ERS) såvida inte arvode utbetalas av annan organisation.

Berörd nämnd beslutar om arvodering i dessa fall.

F. Övriga bestämmelser

Grupplivförsäkring (GL-F).

Förtroendevalda som tjänstgör minst 40% omfattas av grupplivförsäkring i enlighet med GL-F.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL). Samtliga förtroendevalda omfattas av TFA-KL.

Försäkringen gäller om olycksfallet eller arbetssjukdomen uppkommer i samband med utförande av kommunalt förtroendeuppdrag. Med detta avses till och från samt under sammanträde.